

Otrdiena ● 2016. gada 1. novembris

CENA abonentiem 0,53EUR
tirdzniecībā 0,65EUR

Vingrosim pareizi! 7.

Īsziņas

Demonstrēs filmu "Segvārds Vientulis"

11.novembrī pulksten 18 Balvu Sakrālās kultūras centrā ikviens interesentam būs iespēja noskatīties vēsturisko drāmu "Segvārds Vientulis". Filma balstīta uz patiesiem notikumiem, kas notika Livānu apkārtnei 1945.gadā, pēc otrreizējās padomju okupācijas. Filma vēsta par Vanagu draudzes katoļu priesteri Antonu Juhņeviču, kurš baznīcas saimniecības telpās slēpa vietējos vīriešus no mobilizācijas vācu un sarkanajā armijā. Savas pārliecības dēļ priesteris nonāca konfliktā ar varu un bija spiests izšķirties par radikālu soli. Uzticība un varonība, kurai līdzās mājo nodevība un glēvums vai vēlme izdzīvot – to visu var iepazīt, sekojot Antona Juhņeviča un viņa ciņu biedru likteniem.

Pie mums gripas vēl nav

Pēc Slimību profilakses un kontroles centra akūtu augšējo elpcēju infekciju un gripas monitoringa datiem oktobrī Latvijā jau reģistrēti pirmie saslimšanas gadījumi ar gripu. Kā stāsta "Balvu un Gulbenes slimīni apvienības" izpilddirektore Eva Smirnova, labā ziņa tā, ka šobrīd pie mums vēl nav reģistrēts neviens gripas slimnieks. Taču der atcerēties, ka Latvijā ir ārkārtīgi zems pret šo vīrusu vakcinēto cilvēku skaits – pat mazāk par vienu procentu no visiem valsts iedzīvotājiem. Tādēļ Veselības ministrija aicina cilvēkus tomēr lauzt ieradumu un vakcinēties.

Aicina apmeklēt lekciju

3. novembrī no plkst. 16.00 līdz 17.00 Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas aktu zālē vecāku kopsapulces laikā ikviens interesents varēs noklausīties lekciju "Kā pozitīvi disciplinēt un izaudzināt laimīgu bērnu", ko lasīs lektore Vineta Drāzniece no Sociālo interešu institūta.

Var iesniegt pretenzijas

Latvijas Patēriņtāju interešu aizstāvības asociācija izveidojusi tīmekļa vietni www.pretenzija.lv, kurā patēriņtājs, kas saskāries ar preces vai pakalpojuma defektu (neatbilstību līguma noteikumiem), var vienkārši sagatavot iesniegumu pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam. Turklāt to ir iespējams darīt sev ērtākajā brīdī un veidā - ar datora, planšetē vai viedtāruņa palīdzību.

Nākamajā
Vadugūnī

● Lūgšanas par mirušajiem - psalmi
Tikšanās muzejā

● Uzvelc savu tautastērpu!
Patriotiskais mēnesis
novembris

Svin 90. jubileju!

Sanita Karavoičika

Otrdiena, 1.novembris, ir ipaša diena Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļai, jo tā sagaidījusi savu pastāvēšanas 90.jubileju. Par godu šim skaistajam notikumam lielu svinību gan nebūs, jo vasarā kopā ar kolēģēm Ādažos jau atzīmēta Latvijas dzimtsarakstu sistēmas 95 gadu jubileja, tomēr savā kolektīvā darbinieces to noteiki nosvinēs.

Kā stāsta Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Svetlana Romanovska, sākot ar 1921.gada 18.februāri, kad Latvijas prezidents Jānis Čakste parakstīja likumu "Par civilstāvokļa aktu reģistrāciju" un Latvijas Satversme to pieņēma, valstī viena pēc otras darbu sāka dzimtsarakstu nodaļas. Dažos Balvu novada pagastos tās dibināja daudz ātrāk nekā Balvu pilsētā – piemēram, 1922.gadā Tilžā un Rugājos, 1923.gadā – Baltinavā, bet 1930.gadā – Šķilbēnos. Balvos dzimtsarakstu nodaļa pastāv kopš 1926.gada 1.novembra, taču toreiz tā savu darbību sāka kā Balvu miesta dzimtsarakstu nodaļa, jo pilsētu dibināja vien 1928.gada 11.februāri. Vecākie ieraksti miesta metriku grāmatās ir pārsvār par ebreju tautības iedzīvotāju dzimšanu, miršanu un laulībām. Pirmie latvieši, kas laulību noslēdza jaunizveidotajā nodaļā 1927.gada 3.aprili, bija Balvu miesta valdes sekretārs Arvīds Avots un skolotāja Lucija Barone.

"Dzimtsarakstu nodaļas Latvijā un Balvos ir unikālas. Ir mainījušies laiki, varas, valodas, bet nodaļas savu darbu nav pārtraukūšas. Tā ir teju vienīgā nepārtrauktā valsts funkcija, kas tikusi saglabāta pat visekstremālākajos apstākļos," ne bez lepnuma stāsta S.Romanovska. No šīs bagātās vēstures nāk līdz arī vērtīgs mantojums – dzimtsarakstu arhīvi, ko Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā glabā ļoti rūpīgi. Šobrīd ir jau gandrīz 235 tūkstoši arhīva vienību 8 fondos. Teju 100 gadu garumā veidotās grāmatas darbinieces restaurē, iešu, sistematizē un visus datus ieraksta uz vietas nodaļā izveidotajā datorprogrammā, ar kuras palīdzību meklē ierakstus.

Svin
Žīguru
skolas
jubileju.

4. lpp.

Skolnieces
no
Balviem
iesaistās
Debašu
līderu
skolā.

6. lpp.

Līdz LATVIJAS
simtgadei
749 dienas!

Vārds žurnālistam

Zinaida Logina

-Kā būtu, ja mēs svētdien pieceltos agrāk un dotos atpūsties pie dabas? -Par to nevar būt ne runas. Vēl arī svētdienā stress? Nē, paldies, man ir jāizguļas un es nesperšu ne soli ārā no mājas.

Pazistama situācija? Protams, turklāt maza slinkošanas pauze - tas nemaz nav tik slikti. Taču, ja gribam enerģiju jaunai darba nedēļai, der restartēt domāšanu un iziet kaut vai pastaigā. Nekas, ja ārā list vai snieg. Pastaigā jādodas ar domu, ka arī šie it kā nelabvēlīgie laika apstākļi ir enerģija. Dziedniece Beata Sproģe-Kozlovska saka, ka "ir vērts izmantot rudens vēju savā labā. Ja pūš stiprs vējš, nevis slēpies zem siltas segas, bet ej laukā stāvēt preti vējam. Aizver acis, atplet rokas un velc vēju pie sevis. Jo vējš stiprāks, jo enerģija spēcīgāka". Viņa uzskata, ka daba dod visu, kas mums vajadzīgs. Un to stundu, kuru pagriezām atpakaļ, var izmantot lietderīgāk, nevis vienkārši ilgāk paguļot. Ikvienam ir tādas kā mazās relaksācijas salas, kad jūtāmies labi, un rudenī mums šīs salas jāapmeklē biežāk. Nosauciet savu salu jeb miera ostu kādā priecīgā vārdā un sviniet mirkli. Kaut vai minūtes garumā!

Latvijā

Pulksteņa pagriešana ietekmē negatīvi.

Aptuveni puse jeb 53% iedzīvotāju norādījuši, ka pulksteņa pagriešana par stundu uz priekšu vai atpakaļ viņu labsajūtu un veselību ietekmē negatīvi. Kā liecina pētījuma rezultāti, 34% respondentu norādījuši, ka pulksteņu pagriešana viņus ietekmē "drīzāk negatīvi", bet 19% - "noteikti negatīvi". Tiskmēr ceturtā daļa jeb 24% norādījuši, ka pulksteņu pagriešana viņus ietekmē pozitīvi, bet 23% Latvijas iedzīvotāju nav snieguši konkrētu atbildi.

Pagaidām naudas nav. Mediķu darba samaksas palielināšanai nākamajā gadā būtu nepieciešami 16,5 miljoni eiro, tomēr pagaidām šādas naudas nav. Veselības ministre Anda Čakša darba tikšanās laikā turpināja apspriest atalgojuma jautājumu un normālā pagarinātā darba laika saīsināšanas iespējas. Lai samazinātu normālo pagarināto darba laiku no 240 uz 220 stundām mēnesī, būtu nepieciešami aptuveni četri miljoni eiro.

Plāno būvēt torni Dagdā, vēlāk - Viļakā. Labākai televīzijas un radio apraidei Latvijas austrumu pierobežā plāno būvēt torni Dagdā. Tas domāts, lai stiprinātu TV un radio apraidi pierobežā, kas nereti uzsvērtas kā viens no valsts drošības vājajiem punktiem. Šāda projekta plānotās izmaksas ir aptuveni 250 000 euro. Vēl viens tornis varētu tikt celts Viļakā.

Paziņo Spēlmaņu nakts balvas ieguvējus. 26.oktobra pēcpusdienā Eduarda Smilga Teātra muzejā paziņoja Gada balvas teātri "Spēlmaņu nakts 2015 / 2016" balvas "Par mūža ieguldījumu teātra mākslā" ieguvējus. Šogad balvas "Par mūža ieguldījumu teātra mākslā" pasniegtas Dailes teātra aktieriem Jurim Strengam un Olgai Dregei par talantīgu, spilgtu un ilggadēju darbu, arī šodien iedzīvinot nerimstošo Smilga garu uz Dailes teātra skatuves. 23.novembrī, atzīmējot teātra mākslinieku pagājušās sezonas sasniegumu, notiks jau 23. "Spēlmaņu nakts" balvu pasniegšanas ceremonija.

Naudu ziedos internātpamatiskolai. TV ekrānos bija baudāms jau sestais šova "Izklausies redzēts" raidījums. Vairāku dalībnieku priekšnesumi bija pārsteigumiem pilni, taču šoreiz pārliecinošus uzvaras laurus plūca Emīls Kivlenieks, kurš uz skatuves uguņoja kā grupas "Rammstein" solists Tils Lindemans un izpildīja dziesmu "Sonne". Emīls līdz ar uzvaru raidījumā ieguva 200 euro, kas nonāks viņa izvēlētajam labdarības mērķim – Purmsātu speciālajai internātpamatiskolai.

Iekļūst TOP 15 sarakstā. No starptautiskā skaistumkonkursa "Miss Global Beauty Queen 2016" Latvijā atgriezās mūsu nacionālā konkursa "Mis Latvia 2016" fināliste Jūlija Ščetina. Jūlija ir pirmā Latvijas pārstāvē, kas šajā konkursā iekļuva TOP 15 meiteņu sarakstā. Jūlija ieguvusi trīs augstākās izglītības, tajā skaitā prestižo MBA grādu mārketingā.

(No portāliem www.tvnet.lv, www.delfi.lv, www.apollo.lv)

Aktuāli

Pie Balvu senioriem

Maruta Sprudzāne

Foto - no personīgā arhīva

Senioru dienas pasākums. Samariešu misija ir atbalstīt un aprūpēt gados vecus, vientuļus un nespēcīgus cilvēkus, atvieglojot viņiem gan ikdienas mājas soli, gan arī iepriecinot svētkos.

Latvijas Samariešu apvienība Balvu novadā darbojas jau gandrīz trīs gadus. Tā ir neatkarīga un brīvprātīga sabiedriskā labuma organizācija, kuras misija ir palīdzēt cilvēkiem. Par svarīgākajām aktivitātēm un pasākumiem informē Balvu nodalas vadītāja Karina Vecā.

Šobrīd aprūpes pakalpojumus mājās samarieši sniedz 35 senioriem – 11 cilvēkiem Balvu pilsētā un 24 sirmgalvjiem lauku teritorijās un pagastos. Vidējais pakalpojuma saņēmēja vecums pilsētas senioriem ir 73 gadi, Balvu novada lauku teritorijās - 76 gadi. Kādi ir pieprasītākie pakalpojumi, ko vēlas saņemt seniori?

- 15 aprūpējamās personas izmanto tikai ikdienas aprūpi, kas nozīmē palīdzību mājas darbos, telpu uzkopšanu, produktu piegādi.
- 14 seniori katru mēnesi regulāri izmanto mobilās aprūpes kompleksa (dušas) pakalpojumus.
- 22 cilvēki periodiski sauc samariešus, lai izmantotu kāju pēdu kopšanas pakalpojumu.
- 8 cilvēki vēlas apgriezt matus.
- Izmanto arī transporta pakalpojumu, lai nokļūtu pie ārsta.

Samarieši pie iedzīvotājiem dodas gan ar lielo automašīnu, kas aprīkota ar dušu, pēdu aprūpes iekārtām, visu nepieciešamo friziera pakalpojumam, veļas mazgājamo mašīnu un gāzes plīti, gan arī ar mazo automašīnu. Viens no pieprasītākās palīdzības veidiem ir piegādāt produktus. To sagāde prasa gan laiku, gan arī atbildību, jo samariešiem jāprot šos pasūtījumus iegādāties izdevīgi un, protams, atrast veikalos tieši to, ko seniori vēlējušies.

"Lai paveiktu darbus cilvēku dzīvesvietā, jāprot sadarboties ar viņiem pašiem, iedrošinot un motivējot sirmgalvju lidzdarboties tur, kur viņi to spēj. Tas nāks par labu pašiem, jo saglabāsies kustīgums, lidz ar to arī dzīvīgums. Jāveido pozitīva attiecību gaisotne un draudzīga emocionālā saikne, tāpēc cenšamies rast laiku arī sarunām un kopīgiem pasākumiem," stāsta Karina Vecā.

Viņas skatījumā, laiks, kopš Latvijas Samariešu apvienība uzsākusi savu darbību Balvu novadā, bijis ļoti aktīvs. Nepilnus trīs gadus laikā notikuši dažādi pasākumi. 2014.gadā viesojās sociālās jomas delegācija no Baltkrievijas, kas bija ieinteresēta izmantot lidzīgu aprūpes auto arī savā valstī. Pie samariešiem ciemojusies arī pašmāju - Balvu pensionāru biedrība, lai pašu acīm redzētu specializēto aprūpes automašīnu. Par tradīciju kļuvušas aktivitātes sadarbībā ar CSDD un Valsts policiju. Palīdz izplatīt atstarojošās vestes savā novadā, padarot cilvēkus "redzamākus" tumšajos rudens vakaros. Izmantota Latvijas Samariešu apvienības sadarbības partneru - Vācijas policijas asociācijas - palīdzība un 40 Balvu novada bērniem noorganizēta ekskursija uz atpūtas centru "Lido" Rīgā. Bērni tikās ar Ziemassvētku vecīti, saņēma dāvanas, pusdienoja un iepazinās ar Vecrīgu. Bet šogad novembrī daudzbērnu ģimene no Balviem dosies braucienā uz Austriju, kur Latvijas Samariešu apvienības partnerorganizācija - Austrijas Samarieši - organizē

ikgadējo Ziemassvētku pasākumu bērniem no visām samariešu organizāciju valstīm. Tas noteikti būs jauks ceļojums, jo ģimeni priecēs pasaku tēli, viņi ar vilcienu dosies cauri visai Austrijai, būs ekskursijas un, protams, tikšanās ar Ziemassvētku vecīti, muzikāli pasākumi un iepazīšanās ar citu valstu bērniem.

Vadītāja atceras arī svinīgo pasākumu Rīgā kopā ar labklājības ministru, kad godināja Balvu novada pašvaldību un Balvu novada Sociālo dienestu un pasniedza Atzinības rakstus. Jo šī pašvaldība bija viena no pirmajām Latvijā, kas uzdrošinājās atbalstīt un uzsākt sadarbību ar Samariešu apvienību unikālā aprūpes mājās pakalpojuma ieviešanai. 2015.gadā Eiropas Komisijas Sociālo Inovāciju konkursā starp 1400 pretendentiem no visas Eiropas to atzina par vienu no desmit labākajiem.

Šogad maijā Latvijas Samariešu apvienības Balvu nodalā apciemoja viesi no Vācijas Samariešu apvienības ar mērķi dalīties pieredzē. Savukārt jūnijā viesojās Vācijas televīzija "NDR", lai veidotu sižetu par Balvu nodalas izbraukuma brigādes darbu un lauku dzīves realitāti. Vēl Karīna Vecā stāsta, ka šī gada vasara bijusi aktīva ne tikai brigādes darbiniekiem, bet arī novada senioriem. 20 Balvu novada aprūpējamie seniori devās ekskursijā un apskatīja mini zoodārzu "Rozīte", bet augustā bija noorganizēta ekskursija uz Cēsim. Septembrī akcentēja Starptautisko Senioru dienu un notika svinīgs pasākums.

Cer uz veiksmīgu sadarbību ar turpmāk

Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu nodalas sociālās darbiniece ANNA LAIZĀNE: -2014.gadā līdz ar Balvu novada pašvaldības domes lēmumu un pārvaldības līdzfinansējuma nodrošināšanu bija rasta iespēja lauku teritorijās ieviest jaunu aprūpes pakalpojumu klientiem viņu dzīvesvietā. Lielākais ieguvums ir pārvietojamā aprūpes kompleksa pakalpojums, kas senioriem sniedz iespēju nomazgāties, izmazgāt veļu, sakopt pēdas. Ir arī drošības poga, ko iepriekš lauku teritorijās cilvēkiem nepiedāvāja. Uzskatu, ka aprūpi veic kvalificēti darbinieki, kuri rūpīgi un atbildīgi pilda savus pienākumus. Protams, arī viņu darbā ir problēmas, taču kopīgi sadarbojamies un iespēju robežās tās risinām. Sākumā no klientu puses bija pretestība, viņiem nepatika, ka uz mājām brauks un aprūpēs sveši cilvēki, taču tagad šos aprūpētājus sagaida ar prieku. Lielu ieguldījumu šajā jomā devusi "Latvijas Samariešu apvienības" Balvu nodalas vadītāja Karīna Vecā. Uzskatu, ka, pateicoties vadītajai un viņas profesionālajai komandai, Samariešu apvienības sniegtais sociālās aprūpes pakalpojums Balvu novada pašvaldībā nepilnu trīs gadu laikā noteikti sevi ir attaisnojis un pierādījis pakalpojuma lietderību arī ilgtermiņā. ļoti ceru, ka turpināsies Sociālā dienesta sadarbība ar biedrību "Latvijas Samariešu apvienība".

Kā veicināt nabadzības apkarošanu Latvijā?
Viedokļi

MAIJA GOLUBEVA, Vilakas pilsētas pensionāru biedrības vadītāja

Mēs neraudam, jo ko tas līdzēs?

Valsts ļoti daudzu funkciju izpildi, kas saistīta ar finansējumu, vēlas uzgrūst uz pašvaldību muguras, bet kur lai pašvaldība ņem naudu? Lai būtu nauda un valsts spertu pirmos soļu nabadzības apkarošanā, vispirms nepieciešams atbalstīt uzņēmējdarbību un veicināt ražošanu – cilvēkiem būtu darbavietas un viņi maksātu pašvaldībai nodokļus, līdz ar to arī situācija ar naudas lietām krietni uzlabotos. Dotajā brīdi situācija šajā ziņā ir bēdiga. Tāpat nesaprotama šķiet parādījuma sistēma, kad no pensijas, kas būtībā ir nodokļu nauda, iekās iedzīvotāju ienākuma nodokli. Cilvēki visu mūžu strādājuši un maksājuši nodokļus, lai vecumā iegūtu pensiju, bet arī pensijas gados valsts turpina atvilkta nodokli... Tas

šķiet vairāk nekā dīvaini. Savukārt visgrūtāk pensionāriem klājas ar nesakārtoto veselības aprūpes sistēmu. Par pakalpojumiem jāmaksā liela nauda, jāpērk zāles. Nedod, Dievs, iedzīvoties kādā slimībā... Ari jebkuru citu pakalpojumu vai iekdienā lietojamo preču cenas ir salīdzinoši lielas. Pensionāri saņem 150 – 200 euro, bet ir arī pensionāri, kuri saņem mazāk par 100 euro mēnesi. Tāpat pensiju palielina par vienu, diviem, trīs eiro... Tas ir izsmiekls un rezē traģiski. Ja precēm tiek celtas cenas, bet vairums pensionāru joprojām saņem niecīgu pensiju, kā lai izdzīvo? Pensionāri par dzīvi nesūdzētos, ja finansiāli nodrošināti būtu vismaz mūsu bērni, mazbērni. Ja ar viņu materiālo stāvokli viss būtu kārtībā, bērni varētu palīdzēt arī

saviem vecākiem un vecvecākiem, kuri saņem nelielās pensijas. Tomēr arī šajā ziņā situācija nav spīdoša un daļai jauno cilvēku pašiem jādomā, kā dzīvot.

20.novembrī Viļakas pilsētas pensionāru biedrībai, kuras vadītāja esmu bijusi visos šos gadus, apritēs desmitās gadadienai jubileja. Kādu redzam Latvijas nācotni vēl pēc vairākiem gadu desmitiem? Lai arī kā nevēlos to atzīt, bet pašreizējā situācija rāda, ka viss kļūst arvien sliktāk un valsts iet izputēšanas ceļu. Par to liecina kaut vai situācija lauku reģionos, kur paliek arvien mazāk iedzīvotātāju. Šķiet, drīzumā pie katras no iedzīvotājiem klāt varēs nostādīt pa vienam deputātam... Bet pensionāri neraud, jo vai līdz šim tas ir ko līdzējis?

Vaina ir bezkaunīgā un nekompetentā pārvaldē

Izmors no Perdinavas ciema, galvenais speciālists nabadzības apkarošanas jautājumos

Par to, ka nabadzība ir apsēdusi Latviju un netaisnās to atlaist no saviem apkampieniem, šaubās vairs tikai retais. Kā tas var būt, ka gandrīz visos sarakstos, kuros tiek atspoguļota labklājība, izaugsme un attīstība, valsts ir stabili pēdējās vietās Eiropā, bet dažādas krīzes, neveiksmes un viss sliktais to pievelk gluži kā magnēts? Lai tiktū skaidrībā ar šo fenomenu, mūsu Perdinavas ciema ļaudis sanāca kopā un, kā jau tas demokrātiskā sabiedrībā pieņemts, izteica savas domas un apmainījās viedokļiem. Man atlikā vien tos uzsklausīt un pierakstīt, lai visi var izlasīt, ko domā ļaudis tālajā Latgales pierobežā.

Pēc neilgas diskusijas nonācām pie secinājuma: lai apkarotu nabadzību, ir jāzina tās cēloņi. Viens ir pašu cilvēku gribas trūkums, neuzņēmība un slinkums, otrs - pārvaldes un vadības absolūta nekompetence plānot un veikt tai uzticētos uzdevumus, kas nemākulīgas vai ļaunprātīgas rīcības rezultātā noved pie tautai nevēlamiem rezultātiem. Valdībai būtu

jādara tas, ko cilvēki nav spējīgi paveikt, un nebūtu jātraucē tiem darīt to, ko viņi paši var izdarīt savā labā. Pie mums diemžēl ir otrādi. Demagogi, kuri iemācījušies politisko un socioloģisko leksiku, iefiltrējoties valsts vadībā bez zināšanām un pieredes pārvaldes lietās, nemaz netaisnās risināt valstij un tautai nozīmīgas problēmas, tikai izmanto iespēju parazītēt uz tautas rēķina. Priekš tā jāzina tikai tas, kurus drīkst *cirpti* un kurus nedrīkst, cik no nocirptā ir jāatdod hierarhija augstākstāvošajiem un cik drīkst paturēt paši. Šādas pārvaldes rezultātā visi darba augļi tiek pārsūknēti privilēgēto kastas kabatās, bet pārējie ir spiesti iztikt ar pārpalikušiem un, neskatošies uz pielikajām pūlēm, nolemti grīmīgi arvien lielākā nabadzībā. Tas, ka, dzīvojot šādos apstākļos, cilvēki nevar pilnvērtīgi attīstīties, tiek pakļauti degradācijas riskam un iznīcībai, nevienu neuztrauc. Daži uzskata, ka pasaule tāpat ir pārapdzīvota un nebūs nekas sliks, ja kāda daļa arī izmirs. No pārvaldes vistešķajā veidā ir atkarīgs, vai cilvēki būs motivēti strādāt un attīstīties, vai, gluži otrādi, degradēties. Ľaudis intuitīvi jūt, kādi ir pārvaldnies, vai tie palīdz risināt visu kopējās problēmas, vai, gluži otrādi, uzvedas kā bandīti un reketieri, kuri terorizē tautu. Pie labas pārvaldes tauta ir spējīga īsa laikā sasniegta uzplaukumu un labklājību, bet slikta pārvaldība to ved uz iznīcību. Vēsture rāda, ka tad, kad ļaužu pacietības mērs ir pilns, pavisam vienkārši var sākkot Maidanu un uztaisīt revolūciju. Diemžēl arī tas neko neatrisina, jo parasti tiek vadītas tiek tie, kuri jau iepriekš spiedās tuvu pie siles, tikai netika pielaisti un tāpēc uzreiz steidz sagrābt garām palaisto. Par sakarigu valsts pārvaldi ar tādiem nav jēgas pat runāt, ekonomiskais stāvoklis kļūst vēl sliktāks un tauta kārtējo reizi paliek vīlūs. Lai neapmierinātie neapdraudētu pie varas esošos, tiek atļauts tik vien kā pastāvēt pie Saeimas ar plakātu, padziedāt un uzdancot. Pret radikālākām protesta formām tiek iepirkti

ūdens lielgabali, policijas ekipējums, bet visi protestētāji *sabāzti vienā maisā* un nosaukti par ekstrēmiem un teroristiem. Te gan derētu piebilst, ka īstie teroristi ir tie, kuri dienvidā terorizē tautu ar nepamatotām un neadekvātām pakalpojumu un preču cenām, niecīgu darba samaksu, dažādām absurdām prasībām, sankcijām un sodiem. Izņemot vadošo kastu, terorizētās tiek visas iedzīvotāju kategorijas visos iespējamajos veidos. Tie, kuriem būtu jārisina valstiski svarīgas un nopietnas problēmas, stundām ilgi trinas beņķos un bezjēgā spriež par alus pudeļu izmēriem, cigarešu paciņu uzlīmēm un citām muļķībām, tādējādi imitējot svarīgu darbošanos. Ja attīstība turpināsies šādā virzienā, drīz valstiskā līmenī sāks izskatīt likumus par bikšu priekšas aizpogāšanas kārtību trešajā lasījumā un ieviest sankcijas par lietus ūdens izmantošanu piemājas dārzīju laistišanai. Bet, cienījamie, mums ir jau apnīcis skatīties jūsu kretiniskas teātra izrādes! Taču, ja vietējie pārvaldnies nemāk vadīt procesus tautai vēlamā virzienā, tas nenozīmē, ka šie procesi vispār netiek vadīti. Vadība notiek, tikai ne vairs vietējo laužu interesēs. Tie, kuri ir godprātīgi, ar augstu morāles līmeni un savu tikumību arī nav pārdevuši. Vienkārši ir jāizglītojas pārvaldes jautājumos, jāapgūst vadības procesi un jāsāk pašiem pārvaldīt un ieteikt notikumus sev apkārt. Kad tas darīts, visi pseidopārvaldnies automātiski vairs nebūs vajadzīgi, bet tie, kuri ļaunprātīgi vada procesus svešās interesēs, visiem kļūs skaidri redzami un viņu pārvaldes metodes atmaskotas. Vairs *nevarēs laist muļķi* un rotaļītās kā bērni spēļu mašīnītē, kurā sēzot paši rūc, ar svarīgu sejas izteiksmi groza stūri, kas nemaz nav savienota ar riteņiem, un iedomājas, ka stūrē un kaut kur brauc. Latvija nav tik nabadzīga zeme, lai cilvēki te dzīvotu trūkumā. Pie saprātīgas saimniekošanas visi šeit dzīvotu pārticīgi un nevarētu parādīties visādi Aijo Benesi, kuri no Dombasa izplata videoierakstus un aicina uz valsts apvērsumu un pastāvošās varas gāšanu tāpēc, ka tauta Latvijā ir novesta nabadzībā.

Viedokļus uzsklausīja A.Ločmelis

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā veicināt nabadzības apkarošanu Latvijā?

jaņolek malā personīgās ambīcijas

- 16.7%

izlepšājiem kungiem par

nabagiem nosplauties - 75%

jaizstājās no Eiropas Savienības -

4.2%

to nav iespējams izdarīt - 0%

mani tas neinteresē - 4.2%

Balsis kopā: 24

“Mana skola balta, mana skola – stalta...”

Žīguru pamatskolai - 60

Sestdien, 29.oktobra vakarā, lapkritim atbilstošās noskaņas rotātajās Žīguru pamatskolas telpās satikās skolas bijušie un tagadējie audzēkņi, skolotāji un darbinieki, lai kopīgi pārlapotu atmiņu albumu un izstāgātu tik mīlās skolas takas 60 gadu garumā.

Tikšanās nelielajā skolas sporta zālē ar zemajiem griestiem, par kuriem daudzi brīnās: “Kā te var iemācīt volejboli spēlēt?”, izvērtās sirsniņas caurstrāvotā, gluži vai ģimeniskā pasākumā. Jo visi savulaik bija un ir šīs skolas bērni. Un skola ir mājas, un mājas ir ne tikai tā vieta, kur tu dzīvo, bet kur tevi sagaida, saprot un samīlo.

Pasākuma organizatoru košiem triepieniem liktie akcenti jubilejas svinību norisē ļāva izsekot skolas dzīvei no tās atklāšanas brīža līdz mūsdienām, kā arī secināt, ka te mācījies vai strādājis ne viens vien pazīstams cilvēks. Vakarā gaitā izskanēja muzikāls sveiciens gan no bijušajiem, gan tagadējiem skolas audzēkiem. Skolas absolventi teica siltus paldies vārdus bijušajiem un tagadējiem skolotājiem - īpaši skolas vecākajām pedagoģēm Valēriai Borisei un Leontinei Slišānei. Ilgus gadus skolā nostrādājušas skolotājas Virginija Makarova, Līga Andronova, Lana Pužule, Valentīna Beča, Maruta Brokāne, Ludmila Smirnova, Ilze Kadiķe, Dzintars Students. Par aktīvu līdzdalību skolas dzīvē un atbalstu skolas kolektīvs pateicās sadarbības partneriem: Ingrīdai Šīriņai, Indulim Vanagam, Dagnijai Dalbiņai, Pēterim Kuzmanam, Raimondam Slišānam, Aijai un Kazimiram Šļakotām, Valdai un Veniaminam Buziņiem, Jaroslavam Kozlovam un cietiem.

Ar klusuma brīdi klātesošie godināja tos skolas audzēkņus, pedagogus un skolas darbiniekus, kuri uz tikšanos vairāk neatnāks, tostarp arī muzikantu un grupas “Leijerkastnieki” vadītāju Aini Šaicānu. Skolas vēsturi ar humoru izklāstīja skolotājs Igors Šnepers atklājot, ka Žīguros pamanijs kādu īpatnību: ja dara, tad ilgi, pamatīgi un ar lielu prātošanu. Skolas dzīvē bijis gan patriarhāts, kad skolas direktori bija vīrieši - Ilvars Cīrulis un Henrihs Ločmelis, gan matriarhāts, kad skolu vadīja sievietes - Anele Laganovska, Ilga Rēdmane, Valērija Borise, Svetlana Romāne. Tagad skolas kolektīvu vada Sanita Orlovska. Skolas 60 pastāvēšanas gados to absolvējuši 1025 skolēni. Šajā mācību gadā skolā strādā 14 skolotāji un mācības vairāk nekā 50 skolēnu. Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, sveicot skolas kolektīvu jubilejā, izteica cerību: skola Žīguros būs! Ľaujoties fantāzijai, ka nākotnē, iespējams, bērnus mācis *skaipā*, viņš apgalvoja, ka neviens dators nedod mīlestību un sirsniņu, ko dod skola.

Skolas moto autore. Skolas jubilejā bija ieradusies arī Ilze Šlakota, 1997.gada absolvente, kura savulaik uzrakstīja dzejoli “Mana skola – balta,/ mana skola – stalta...”, kas kļuva par skolas dzīves moto turpmākajos gados. Jubilejā Ilze dzejoli nolasīja vēlreiz.

Skan veltījums Žīguriem. Jubilejas ieskaņā koncertu ar dziesmu “Veltījums Žīguriem” (komponiste, skolas absolvente Sandra Mežore, vārdu autore Valērija Borise) atklāja nesen nodibinātais skolotāju ansamblis. Viņām palīdzēja skolas absolvente Elīza Kopmane (bijusi Prancāne).

Foto - A.Kirsanovs

Bijusi direktore. Valērija Borise saņēma daudz apsveikumu, apskāvienu un ziedu, jo viņa jubilejā bija ne tikai viena no vecākajām pedagoģēm, bet arī direktore skolai visgrūtākajā laikā, kad 1980.gadā ēka cieta ugunsgrēkā.

Modernie ritmi. Jubilejas koncertā uzstājās vairāki bijušie un esošie skolas audzēkņi, tostarp arī Ērika Zaharova, Žaklina Orlovska un Emma Buhtina. Viņas jubilejas viesus iepriecināja ar moderniem deju ritmiem.

Dāvina torti. Bijusi Žīguru pamatskolas audzēkne Ilze Briede, kuru tagad Latvijā pazīst kā TV šovu dalībnieci, šova “Kūku kari” vadītāju, skolai jubilejā dāvināja torti. Cepējai smago torti palīdzēja noturēt skolotājs Igors Šnepers. Ilze viņam teica: “Pamokies nu! Kā tu mūs mocīji sporta stundās.”

Foto - A.Kirsanovs

Ipašā misija. Žīguru pamatskolas direktore Sanita Orlovska pasākuma svinīgās daļas noslēgumā izpildīja īpašo misiju un viesiem vēlreiz atgādināja, ka šīs ir īpašs pasākums īpašā naktī. Protī, ballēties iespējams par stundu ilgāk, jo Latvija pāriet uz ziemas laiku. Ballē spēlēja grupa “Kamēr jauni”.

Foto - A.Kirsanovs

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska, foto - A.Kirsanovs

Aktuāli

Onkoloģija kļūst aktuāla vecumā pēc sešdesmit

Starpreģionālo ārstu konferences mērķis Balvos bija dalīties pieredzē ar jaunāko informāciju tādā nozīmīgā un smagā ārstniecības jomā kā ļaundabīgo audzēju diagnostika un terapijas rezultāti. Profesori no Rīgas iepazīstināja ar savu darba pieredzi un atzinām ārstniecības metožu pielietojumā. Uzmanīgi viņos ieklausījās SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" mediki, ģimenes ārsti, ārstu palīgi ne tikai no Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas, bet arī Gulbenes, Alūksnes un Kārsavas novadiem.

Diemžēl nevar izlikties vai nesaukt lietas īstajos vārdos, kas ir un pastāv. Ľaundabīgos audzējus Latvijā ik gadu no jauna atklāj tūkstošiem cilvēku. Oktobri pie mums un arī citās pasaules valstis akcentē kā krūts veselības mēnesi. Tāpēc šajā rudenīgajā laikā sabiedrību izglīto ar dažādu informatīvo materiālu vai pasākumu palīdzību.

Profesors JĀNIS EGLĪTIS sniedza izsmejošu informāciju par onkoloģisko saslimšanu epidemioloģiju Latvijā. Pērno gadu viņš raksturoja kā laiku, kad pirmo reizi samazinājies vēžu pacientu reģistra skaits, lai arī saslimušo skaits palicis iepriekšējais – aptuveni 11 tūkstoši. Tas liek jautāt, kur ir problēma? Vai tie ir pacienti jau ielaistās slimības stadijās un problēma ir atpazīt šīs saslimšanas un veiksmīgi ārstēt? Pirmajā vietā reģistrs uzrāda krūts vēži - 13 tūkstošus sieviešu. Seko ādas vēža pacienti, kas gan pēc ķirurgiskās ārstēšanās skaitās veseli un, kā teica profesors, vairums arī nodzīvo savu bioloģisko mūžu. Trešajā vietā – prostatas vēžis ar 7,5 tūkstošiem pacientu, seko kolorektālais vēžis, dzemdes vēžis, hematoloģiskās saslimšanas un arī citi audzēji.

Vēžus skar biežāk

Kāpēc onkoloģija šodien ir tik satraucoša? Protams, smago slimības gaitu un nāves dēļ, bet vēl arī, uzsvēra profesors, iedzīvotāju invaliditātes dēļ. Tāpēc ir svarīgi potenciālos vēža slimniekus atpazīt, agrīni diagnosticēt saslimšanu un ārstēt viņus, lai šis process pacientiem būtu iespējami veiksmīgāki un cilvēki pēc tam varētu atgriezties sabiedrības aprētē. Latvija neierindojas pirmajā desmitniekā vēžu saslimstības ziņā pasaulei, salīdzinot ar citām valstīm. Visaugstākie rādītāji ir attīstītājās Rietumu valstīs un Skandināvijā, ko izskaidro ar šejienes cilvēku ilgo mūžu. Jo vēžis pēc būtības ir novecošanās slimība. Eiropas kontekstā Latvija gan apsteidz savus kaimiņus – Lietuvu un Igauniju, jo šajās valstīs saslimstība tomēr ir zemāka. Ja salīdzina dzimumus, tad vīriešus onkoloģija skar ievērojami biežāk.

Profesors akcentēja ļaundabīgo saslimšanu dinamiku pēdējos desmit gados Latvijā. Skaitlis turas ap 10 - 11 tūkstošiem pacientu gadā. Nedaudz samazinājūsies mirstības rādītāji, no kā izdarīts secinājums, ka diagnostika un ārstēšana gājusi uz priekšu un pierādījusi, ka arī vēža pacientus var sekmīgi ārstēt. Taču sabiedrība zina par gados jauniem, pat ļoti jauniem pacientiem, kurus no dzīves aizsaucis vēžis. "Jā, protams, saskaroties subjektīvi ar šādiem faktiem Onkoloģijas centrā vai kur citur, ir sāpīgi. Taču pēc statistikas datiem onkoloģija aktuāla kļūst tikai pēc sešdesmit gadiem. Agrāk vecumā tie faktiski ir tikai gadījumi," teica profesors Eglītis.

Viriešiem pērn paši aktuālie bijuši prostatas, plaušu un kolorektālais vēžis. Sagaidām, ka arī nākotnē šie vēži nemazināsies. Taču, kā uzsvēra profesors, prostatas vēžis ir labi un sekmīgi ārstējams. Savukārt sievietēm pirmajā

Konferencē. Starpreģionālo pasākumu organizēja SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība". Konference bija kupli apmeklēta.

trijniekā stabili ierindojas krūts vēžis ar vairāk nekā 1100 gadījumiem gadā, otrajā vietā jau vairākus gadus ir ādas, trešajā – kolorektālais vēžis. Ar krūts vēži gadās saslimt arī vīriešiem – pērn reģistrēti tādi četri gadījumi, taču iepriekšējos gados bijuši arī 10 - 12 vīrieši. Pēdējos gados nedaudz palielinās agrīno stadiju - pirmās un otrās stadijas - vēža pacienšu skaits. Sliktā ziņa, ka aptuveni trešādaļa pacienšu pēc palīdzības griežas stipri novēloti ar jau tik ielaistiem audzējiem, kad bez izmeklēšanas var pateikt diagnozi. Priecē, ka pēdējos gados stabilizējušies krūts vēža pacienšu mirstības rādītāji. Profesors to skaidro ar agrīnāku diagnostiku un ārstniecības uzlabošanos. Kopš 2009.gada Latvijā pastāv krūts vēža skrininga programma, kas aicina pārbaudīties sievietes vecumā no 50 līdz 69 gadiem reizi divos gados. Taču atsaucība, uzsvēra profesors, diemžēl ir neapmierinoša. Pēc starptautisko ekspertru aplēsēm skrininga aptverei vajadzētu būt vismaz 70%, lai varētu runāt par efektivitāti. Pērno ar šīs programmas palīdzību atklāja 228 krūts vēža gadījumus. Vecuma grupā no 50 līdz 69 gadiem diagnosticē pusi no atklātajiem krūts audzējiem, tas nozīmē, ka ar skrininga programmu gadā vajadzētu atklāt 400-500 jaunus vēža gadījumus.

Vizualizācija iespējama vairākiem audzējiem, kad izmeklēšanai nebūt nav vajadzīga smalka aparātūra. Diemžēl mutes dobuma vēži novēloti konstatē vairāk nekā pusei pacientu, lai gan to visai droši varētu noteikt jau ar apskati vien, teica profesors. Līdzīgi arī sievietēm dzimumorgānu saslimšanas, kas tiek ļoti ielaistas, arī taisnās zarnas vēži var atklāt bez kolonoskopijas vai magnētiskās rezonances, dzemdes kakla vēžis konstatējams parastā ginekoloģiskajā apskatē. Arī krūts vēži sievietēm ļoti bieži diagnosticē novēloti - trešajā un ceturtajā stadijā, kad krūti jau ir lieli veidojumi, izmainīti limfmezgli padusē.

2013.- 2014.gados līdera pozicijas ieņēma ādas vēžis ar 1500 saslimšanas gadījumiem. Pērno šādu pacientu skaits samazinājās par 400. "Jādomā, ka ir nepilnīga uzskaitē. Maz ticams, ka šādu pacientu pēkšņi būtu palicis ievērojamī mazāk. Acīmredzot dermatologi un citi speciālisti, kuri ārstē šādus pacientus, nav nosūtījuši vajadzīgo informāciju reģistrām. Taču ādas vēža pacienti ir simtprocentīgi izārstējami un pēc tam veseli," stāstīja profesors.

Antitopa iemesli

Arī mirstības ziņā Latvija ierindojas antitopā. Profesora Eglīša minētie iemesli tam – novēlota diagnostika un slikta pieejamība ārstniecībai gan medikamentu, gan modernu tehnoloģiju ziņā. Augstākie mirstības rādītāji

tieši plaušu vēža pacientiem, kur gadā saslimst ap tūkstoši cilvēku un gandrīz tikpat daudz gadā no dzīves arī aiziet. Seko kolorektālais un kuņķa vēžu pacienti. Kolorektālais vēžis pērn uzbruka vairāk nekā 1000 pacientiem. Prognозē, ka saslimšana ar šo audzēju tikai pieauga, jo iedzīvotāji noveco, viņus raksturo liekā svāra problēma, mazkustīgs dzīvesveids, nepareiza diēta un vēl citi negatīvi faktori. Arī ar šo vēži ir visai augsta mirstība, jo vairāk nekā puse pēc palīdzības griežas novēloti, ļoti bieži nonākot neatliekamās medicīniskās palīdzības slimīcās, kad saslimšana jau ir vēža trešajā vai ceturtajā stadijā. Taču arī zarnu vēzim ir skrininga programma, ko, atšķirībā no krūts un dzemdes kakla vēža skrininga programmām, realizē ģimenes ārstu institūcijas. Lai runātu par efektivitāti, pacientu atsaucībai jābūt vairāk par 50%. 2011.gadā notika pilotprojekts, kur aktīvi izmanto skriningu aicināja 15 tūkstošus cilvēku. Ja cilvēki nenāca, viņus aicināja atkārtoti. Rezultātā atsaucības līmenis sasniedza 50%. "Ja šo procesu intensificē un kāds par to atbild, tad var sasniegt rezultātus. Kolorektālā vēža skrininga ļautu novērst saslimšanu, jo visbiežāk slēpto asiņu tests uzrāda situācijas, kad izmaiņas vēl ir labdabīgas," uzsvēra profesors. Plaušu vēža statistika uzrāda tendenci samazināties saslimstībai vīriešu vidū. Nav gan atbildes, vai vīrieši tiešām mazāk smēķē, vai varbūt nenodzīvo tik ilgi, lai saslimtu. Savukārt sievietu vidū šī saslimstība palielinās. Profesors lēš, ka tas ir saistīts ar smēķēšanas popularitātes pieaugumu sievietēm. Nākamajā onkoloģijas programmā valstī ir paredzēta rinda likumprojektu ar mērķi apkarot šo veselībai kaitīgo netikumu. Ja pati sabiedrība mainīsies, tad var cerēt uz plaušu vēža samazināšanos, uzskata profesors.

Augsti mirstības rādītāji ir audzēju grupai kā kuņķa, aizkuņķa dziedzera, plaušu vēži, kur nelabvēlīgs iznākums ir pat pie agrīnas saslimstības diagnostikas. Diemžēl to nosaka konkrēto vēžu agresivitāte un ārstēšanas iespējas.

Profesore Ivetu Kudabu raksturoja neatliekamās situācijas onkoloģijā. Tie ir akūti stāvokļi, ko izraisījis gan pats ļaundabīgais audzējs vai arī tā ārstēšana un kad nepieciešama ātra iejaugsanās, lai novērstu pacienta nāvi vai neatgriezeniskus orgānu bojājumus. Profesores atbilde uz jautājumu, kāpēc svarīgi zināt un novērtēt šādas situācijas, ir: "Jo mums jāatpazīst pacienti, kuriem varam palīdzēt un viņus ārstēt, atsevišķos gadījumos pat izārstēt. Praksē šādi pacienti vispirms gan nonāk nevis pie onkologa, bet pie gluži citiem ārstiem speciālistiem."

Par situāciju Latvijā. Profesors Jānis Eglītis konferencē sniedza izsmejošu informāciju par onkoloģisko saslimšanu epidemioloģiju Latvijā. Viņš vērsa uzmanību tādai krūts dziedzeru izmeklēšanas metodei kā palpācijai – iztaustīšanai. Pieletot to būtu jāmāca jau pusaudzēm meitenēm. Sievietēm to vajadzētu darīt regulāri un kārtīgi, jo bieži tieši viņas pašas konstatē izmaiņas, pirms vēl nonāk pie ārsta un modernajām medicīnās tehnoloģijām.

Latvijā situācija cito. Dr. Guntis Ancāns akcentēja faktu, ka pēdējos 20 gados attīstītās Eiropas valstīs mirstība no kolorektālā vēža samazinās. Diemžēl Latvija un arī pārējās Baltijas valstis to skaitā nav ierindojamas. Latvijā mirstības līkne iet uz augšu. Iemesli: saslimšanu vēlu diagnostīcē, slikti izmanto skriningu. 2014.gadā ar kolorektālo vēži reģistrēti 1126 jauni pacienti.

Lappusi sagatavoja M. Sprudzāne

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Īsumā

Palīdz patversmes dzīvniekiem

Foto - no personīgā arhīva

Labdarības organizācijas "palidzesim.lv" rīkotās akcijas "Labo darbu nedēļa" laikā Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas 8.a klases skolēni un audzinātāja izvēlējās palīdzēt Alūksnes dzīvnieku mājai "Astes un ūsas", jo daudziem klases audzēķiem ir mājdzīvnieki, kurus viņi mīl un lutina. Aizdomājoties par noklūdušo un pamesto dzīvnieku likteni, viņi nolēma rīkoties. Par skolā saziedoto naudu bērni iegādājās pārtiku suņiem un kaķiem, kā arī nolēma ziedot patversmei pēc skolas internāta renovācijas palikušās vecās segas un spilvenus.

Alūksnes dzīvnieku māja "Astes un ūsas" bērnus sagaidīja vairāk nekā 50 kaķi un apmēram 30 suņi. Skolēni uzzināja, ka dažs dzīvnieks šeit pavada pat vairākus gadus, jo īsti nevienam nav vajadzīgs. ļoti aizraujoša bērniem šķita dzīvnieku mājas saimnieku piedāvātā iespēja izmēģināt noskriet distanci un pārvērt šķēršļus kopā ar apmācītajiem suņiem.

BPVV audzēķi un skolotāji plāno arī turpmāk palīdzēt saviem jaunajiem draugiem. "Palīdzība vairo prieku un gandarijumu arī pašam palīdzētājam. Palīdzot var atrast jaunus draugus un idejas tālākiem darbiem," pārliecināti 8.klases skolēni.

Turpina skolas tradīcijas

No 17. līdz 21.oktobrim Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā noritēja Amatnieku nedēļa. Skolotāji Anita Matule un Aigars Noviks devās uz Rīgu, kur piedalījās VISC sapulcē par profesionālo eksāmenu kārtību un norisi, bet trešdien no rīta skolas kolektīvs pulcējās aktu zālē uz Amatnieku rīta stundu, kuras laikā noskatījās prezentācijas par skolēnu aizvadītā mācību gada veikumu un praksi Portsmutā, Anglijā. Skolas audzēķi pasniedza arī pašu darinātas dāvanas: meiteņu šūtos priekšautus saņēma skolas ēdnīcas pavāres, pie galda sevi tika arī direktore kabineta galds, skolai tagad būs dažādu izmēru galda sevi pasākumiem, skolas interiātam – jauni palagi, sociālā pedagoģa kabinetam – atpūtas dīvāna pārvalks, skolas ēdamzālei - dekoratīvi aizkari, bet šobrīd meitenes darina arī vestes tehniskajiem darbiniekiem. Turpretim zēni bija izgatavojuši suvenīrus no koka – karodziņu statīvus "Es mīlu Latviju", izgaismotu stendu stundu sarakstam, divus solus internāta atpūtas laukumam un drīzumā pabeigs arī internāta virtutes galdu, individuālos skapišus kursu zēniem un gludināmās veidoles šūšanas darbnīcāi. Skolēni un ciemiņi varēja aplūkot arī izstādi, kurā demonstrēja topošo modes mākslinieču darinātos ekstravagantos tērpus, kleitas ar tautisku motīvu risinājumiem, kā arī puišu meistarotos kokā uzziedējušus darbarīkus. Amatnieku nedēļā pabeigti un dalībniekiem izsūtīti arī 10 gadu jubilejas starpnovadu bērnu modes skates "Libellula un Kvadrimakulata" nolikumi.

Savukārt nedēļas noslēgumā notika Amatnieku svētki. Tājās 14 dažādās *stacijās* skolas audzēķu komandas, pārbaudot savas amatnieku prasmes, spēkojās ar viesu komandu, kurā piedalījās Inta Kaļva, Anita Šmite, Dzintars Putniņš, Vilnis Jakovjevs, Andris Kindzulis un Intars Salmanis. Noslēgumā, ievērojot tradīciju, pagājušā gada uzvarētāji - 12.b klase kopā ar audzinātāju Gati Stepanovu - ceļojošajai Amatnieku balvai piesita iegrāvētu plāksnīti ar klases nosaukumu, bet 1.kursa audzēķi nodeva amatnieka zvērestus un saņēma BPVV amatnieka apliecielas. Šogad svētkos 1. vietu un ceļojošo balvu izcīnīja 12.b klase, 2.vietu – 3.kurss, 3.vietu – viesu komanda.

Notikums

Popularizē mūsdienu dejas

26.oktobrī Balvu Bērnu un jauniešu centrā ikviens, kurš vēlējās iemācīties kustēties mūsdienu deju ritmos, varēja piedalīties *hip hop* un *house* bezmaksas meistarklāsēs prasmīgu "Ghetto Dance Grīziņkalns" studijas pasniedzēju vadībā.

Pirma meistarklasi, kurā bērni un jaunieši apguva *hip hop* soļus, vadīja "Ghetto Dance Grīziņkalns" studijas pasniedzēja Darja Šubija, kura dejo jau 7 gadus un trīs no tiem māca dejet arī citiem. Apmācību stundas laikā klātesošie apguva dejas horeogrāfiju, sākot no pamatsojiem, līdz pat diezgan sarežītām šī enerģiskā deju stila kustībām. Darja atklāja, ka "Ghetto Dance Grīziņkalns" pasniedzēji šoruden apmeklēs 11 Latvijas pilsētas, lai bezmaksas meistarklāsēs mācītu bērniem ielu deju stilus: "Gribam, lai šīs virzieni attīstītos ne tikai galvaspilsētā, bet arī citur Latvijā, lai Rīgas bērniem ir ar ko sacersties un nezūd motivācija pilnveidoties." Deju pasniedzēja pauda gandarijumu, ka vietējie jaunieši atraisījās jau nodarbības pirmo 10 minūšu laikā un strādāja ar pilnu atdevi. Viņa ievēroja arī to, ka daudziem Balvu jauniešiem jau ir dejošanas pieredze: "To uzreiz var manīt."

Deju skolas pārstāvīs, *break dance* dejotājs un didžejs Nikita Turubanovs pastāstīja, ka līdz šim nodarbības notikušas jau Rēzeknē, Preiļos, Daugavpili, Jelgavā, Liepājā, Ventspilī, Saldū, Gulbenē un Cēsis, bet viskuplāk apmeklētas tās bijušas Liepājā: "Tur mācīties *hip hop* un *house* ieradās 50 cilvēki."

LAURA MIĶELSONE no Vectīlžas pagasta, kura pirmo gadu iesaistījusies studijā "Di – Dancers", ar prieku piedalījās abās rīdzinieku vadītajās meistarklāsēs. Laura pastāstīja, ka agrāk dejojusi tautisko deju kolektīvā, bet šogad nolēmusi kardināli mainīt deju stilu, apgūstot moderno *hip hop*: "Sagribējās iemācīties kaut ko modernāku un dinamiskāku." Laura neslēpa, ka meistarklases nodarbība nebija viegla: "Daudzi soļi bija diezgan grūti, viss notika intensīvi, ātrā tempā. Taču

Foto - I.Tušinska

Līdz septītajiem sviedriem. *Hip hop* nodarbībā, ko vadīja Darja no "Ghetto Dance Grīziņkalns" deju studijas, balvnieši izbaudīja tik intensīvu slodzi, ka tās noslēgumā bija slapji līdz pēdējai vīlītei.

palīdzēja tas, ka dejoju studijā "Di – Dancers"."

EVIJA KURKOVA no Balvu Valsts ģimnāzijas 7.klases vēlējās piedalīties tieši *house* nodarbībā, jo šis stils viņai tuvāks. Meitene atklāja, ka ir jau diezgan pieredzējusi *hip hop* dejotāja, jo vairākus gadus trenējusies deju studijā "Di – Dancers" un šobrīd ir grupas "Juniori" dalībniece. No malas vērojot *hip hop* meistarklasi, jauniete sprieda, ka tā ir lieliska, jo pasniedzēja no Rīgas ierādīja daudz jaunu, interesantu soļu. "Dejošana vispār daudz ko attīsta un iemāca, tāpēc man patik to darīt. Tā ir mana lielākā aizraušanās. Dejoju ne tikai studijas nodarbībās divas reizes nedēļā, bet arī mājās," atklāja Evija.

Pieredze

Mācās būt par debašu līderiem

Latvijas Debašu asociācija "QUO tu domā?" sadarbībā ar Britu Padomi Latvijā 22.oktobrī atklāja pirmo apmācību kārtu 40 skolēniem un 20 skolotājiem no visas Latvijas. Apmācībās piedalās arī divas Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas (BPVV) skolnieces VIOLA GARĀ un DANIELA VIZULE.

"Bijām ļoti priecīgi uzzināt, ka esam viena no 20 skolām, kas uzņemtas "Debašu līderu skolā", jo kopumā konkursam bija pieteikušās 45 skolas no visas Latvijas," atzīst skolotāja Inese Circene. Septiņas sestdienās (no oktobra beigām līdz maija sākumam) apmācību dalībnieki apgūs tādas prasmes kā argumentēšana, loģikas kļūdu atpazīšana ikdienas runā, kritiskā domāšana, publiskā runa, mediju pratība, kā arī citas aktuālas tēmas. Iegūtās zināšanas ļaus attīstīt debašu kustību skolās, kā arī palīdzēs nākotnes personīgajā un profesionālajā izaugsmē.

Debašu līderu skolas dalībniekiem būs iespēja mācīties no labākajiem Eiropas un pasaules debatētājiem. Tāpat arī pašmāju eksperti stāstīs par Latvijā aktuālām tēmām, par kurām vēlāk skolas audzēķiem būs jādebatē. Skolēnus atbalstīs gan pašu skolotāji, gan Latvijas Debašu asociācijas mentori, kuri palīdzēs dalībnieku skolās nodibināt debašu klubus, organizēt tajos apmācības un praktiskās nodarbības. Nodarbības Debašu līderu skolā notiek angļu valodā, lai skolēni būtu spējīgi iesaistīties arī Eiropas un starptautiskajos debašu turnīros. Savukārt labākajiem dalībniekiem būs iespēja piedalīties debašu turnīrā Lielbritānijā.

22.oktobrī BPVV 8.a klases skolniece Daniela Vizule un 2.kursa audzēkne Viola Garā kopā ar angļu valodas skolotāju Inesi Circeni devās uz pirmo Debašu līderu skolas tikšanos Latvijas Universitātes galvenajā ēkā. Pēc tam, kad jauniešiem izskaidroja, kas ir debašu klubi un kāpēc ir lietderīgi tajos iesaistīties, sākās praktiskas nodarbības par labu argumentu sagatavošanu. Tā kā visas nodarbības Debašu līderu skolā notiek angļu valodā, tā ir iespēja uzlabot savas svešvalodas zināšanas un prasmes. Turklat Balvu jaunietēm tā ir lieliska izdevība iepazīties ar sabiedriski aktīviem, komunikabliem un

Foto - no personīgā arhīva

Pirmajā nodarbībā. Pirmajā Debašu skolas nodarbībā kopā ar citiem dalībniekiem Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas audzēknes mācījās pamato savas domas jeb argumentētēt.

motivētiem jauniešiem, jo uzdevumi jāveic pāros vai grupās ar citu skolu skolēniem.

Daniela Vizule neslēpj, ka sākumā skolotājas piedāvājumu iesaistīties Debašu līderu skolā uztvēra skeptiski, jo neizprata, kas tajā jādara. "Tomēr nolēmu pamēģināt un iepatikās. Debašu līderu skolā varu ne tikai papildināt savas angļu valodas zināšanas, iegūtās debatēšanas un argumentēšanas prasmes palīdzēs man arī turpmākajā dzīvē, mācoties augstskolā," pārliecināta meitene. Tas, ka nodarbības notiek svešvalodā, Danielu nebiedē. Tomēr meitenei bija diezgan grūti iesaistīties debatēs ar skolēniem, kuri ir vecāki par viņu, "jo viņiem ir lielāka pieredze," uzskata astotklasniece. Daniela ir pārliecināta, ka debašu klubu vajadzētu nodibināt arī Balvu Profesionālājā un vispārizglītojošajā vidusskolā, jo tāda pieredze lieti noderētu arī citiem skolēniem.

Turpmāk Debašu līderu skolā gaidāmas vēl 6 nodarbību dienas, kurās paredzēts apgūt daudzas dzīvei noderīgas prasmes, bet decembrī jauniešiem būs iespēja klātienē vērot debašu turnīru, kurā piedalīsies labākie debatētāji no visas Eiropas.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Seminārs

Mācās dinamisko anatomiжу

24.oktobrī Balvu pamatskolā notika Latgales sporta skolotāju un treneru seminārs, kurā zināšanas dalījās fizioterapeits, fiziskās sagatavotības treneris, Sporta pedagoģijas lektors NORMUNDS VĀRPA.

Sporta skolotājiem uzticēts rūpēties par skolēnu fizisko veselību, tāpēc zināšanas arvien jāatjauno. Svarīgi apzināties, ka ir pamata vingrinājumi, kas palīdz iegūt maksimālus rezultātus konkrētu muskuļu grupu trenēšanā un palielināšanā, tikai tie jāizpilda ļoti precizi. Cilvēka ķermenim ir vairāk nekā 600 atsevišķi muskuļi. Lai trenētu un mācītu skolēnus, sporta pedagoģiem ir jāzina ne tikai muguras, plecu joslas, krūšu kurvja muskuļi, bicepsi un tricepsi, apakšdelma muskuļi, augšstilbu un sēžas, vēdera, apakšstilba muskuļi, bet gan daudz vairāk. "Piemēram, augšdelma divgalvu muskulū ir 3552 vienības, bet ikru muskulū - 778 vienības," muskuļu fizioloģiju skaidroja fizioterapeits. "Šajā seminārā sporta skolotājiem skaidroja, ka kustībās nepiedalās tikai viens konkrēts muskulūs, bet gan daudz dažādu muskuļu, un izmaiņas vienā muskulū var radīt izmaiņas citos. Ja viens muskulūs nestrādā, citam veidojas pārslodze. Viss ir vērts uz vienu mērķi, lai sportisti ne-gūtu traumas. Jo labāk un dzīlāk treneri izpratīs muskuļu darbību, jo augstvērtīgākus rezultātus sportisti varēs sasniegt," skaidroja lektors. Viņš piebilda, ka gan sportistiem, gan citiem cilvēkiem parasti bieži sāp mugura, spranda. "Sākumā ir tikai diskomforta sajūta.

Foto - Z. Logina

Praktiskajā seminārā daļā demonstrē pareizu vingrojumu izpildi. Normunds Vārpa skaidroja, kurā brīdi sasprindzināt vēderu vai gurnus, kā izpildīt kustības pareizi un precizi. Viņš atgādināja, ka nav tāda vārda 'nevaru', ir vai nu 'negribu', vai 'neprotu', un visiem vēlēja labu veselību.

Jāzina, ka sāpes ir tikai aizsargmehānisms. Ja sāc just sāpes, tas nozīmē, ka bezapziņa apziņas līmenī signalizē, ka kaut kur kaut kas nav kārtībā ar veselību. Tās saglabāšanā es iesaku kustības, bet tikai ar vienu piebildi - pareizas kustības, kas ir vēl labāk. Bieži vien lielākā kļūda ir tā, ka arī ar vingrojumiem, gribot labu, var dabūt arī sliktu vai nekādu rezultātu," uzskata N.Vārpa. Viņš arī treneriem skaidroja, ka nevajag baidīties no it kā viegliem vingrinājumiem. Tos izpildot pareizi, var panākt lielāku efektu nekā no daudz sarežģītiem vingrojumiem. "Treneriem jābūt vērigiem, viņi ļoti bieži jau ar acīm redz katru sportista kustības un jūt, ja kaut kas nav kārtībā. Esmu ievērojis, ka reizēm pietrūkst pa-

matzināšanu, kuras var palīdzēt izmai-nīt viena vai otra vingrojuma izpildī-jumu," uzskata lektors.

Teorētiskajā kursu daļā viņš pastāsti, ka pareiza stāja ir zinātnieku pieņemts modelis, kādam cilvēkam vajadzētu būt. "Esmu saticis tikai vienu gandriz taisnu cilvēku. Kādam ir šķībi pleci, citam - saliekta mugura, tāpēc paskatīsimies, kuri muskuļi jāliek lietā, lai šīs vainas labotu," skaidroja lektors. Semināru apmeklēja simts dalībnieku un katrs noslēgumā saņēma apliecību. "Kursus varējām sarīkot ar Latvijas Sporta skolu direktoru padomes Jau-natnes fonda atbalstu. Visi kursu dalībnieki saņēma arī bezmaksas pusdienas," teica Balvu Sporta skolas direktore Ludmila Beļikova.

Aktuāli

Balvos viesojas Valsts sporta medicīnas centrs

12.oktobrī darba vizītē Balvu un Gulbenes sporta skolās ierādās Valsts sporta medicīnas centra direktore Sabine Vaska-Epnere, direktore vietniece fiziskās veselības aprūpes jautājumos Andžela Gudre un Sporta medicīnas depar-tamenta direktore Santa Viltere. Viņas tiks ar skolu direktoriem Ludmilu Beļikovu un Māri Čakaru.

Tikšanās mērķis bija pārrunāt sadar-bību un izklāstīt šogad 9.septembrī spēkā stājušos Ministru kabineta noteikumus par veselības pārbaužu veikšanu sportis-tiem un bērniem ar paaugstinātu fizisko slodzi. Centra vadība abās skolās iepazīnās ar darba apstākļiem, kādos sporta skolu audzēkņiem veic medicīniskās pārbaudes. Viņi apkopoja, kas vēl ne-pieciešams darba uzlabošanai. Balvu Sporta skola rāsījās diskusijas ar direk-tori Ludmilu Beļikovu, kā meklēt risinājumus un iespējas, kā jau esošo sadar-bību pilnveidot. Centra direktore Sabīne Vaska-Epnere uzsvēra, ka Balvu Sporta skola atstāja labu iespaidu. No direk-tores Ludmilas Beļikovas viņi uzzināja par treneru aktivitātēm medicīniskās pārbaudes organizācijā un veselības ap-rūpes atbalstu sportistiem. Balvu Sporta skola Ludmilas Beļikovas vadībā izrā-

dījusi interesi nepieciešamības gadījumā dотies arī uz Rīgu, lai tur veiktu medicīniskās pārbaudes skolas audzēkņiem. Valsts sporta medicīnas centra ārstniecības personas sporta skolās sportistiem veic padziļināto profilaktisko medicīnisko pārbaudi ar tajā ietilpstōšo sporta ārsta konsultāciju, elektrokardiogrammas pierakstu un aprakstu pirms un pēc nedozētas slodzes, arī fiziskās sagatavo-tības noteikšanu pēc EUROFIT metodes.

Viedokli par šo apmeklējumu pauž arī Balvu Sporta skolas direktore Ludmila Beļikova: "Centrs apskates sporta skolas skolēniem veic no desmit gadu vecuma, jo šiem audzēkņiem pietiek ar ģimenes ārsta izsniegutu dokumentu, kuru mums iesniegdz 1.sep-tembrī. Pārējiem audzēkņiem pēc šī vecuma sasniegšanas valsts nodrošina profilaktiskās medicīniskās pārbaudes uz vietas. Ja agrāk par transportu un naktsmītnēm maksāja centrs, tagad viņu izstrādātie noteikumi, kas vēl nav stājušies spēkā, paredz, ka šie izdevumi jāsedz pašvaldībai. Es tam negribu piekrist. Viņi pieprasīja samaksu 35 euro par naktsmītnēm ar labierīcībām, turklāt katram ārstam atsevišķi, lai pilnvērtīgi atpūstos un sagatavotos

nākamās dienas darbam. Mēs varam nodrošināt trīs vai pat četras reizes lētakas naktsmītnes. Mums tas nav pieņemami un mēs jau no direktoru padomes esam iesnieguši grozījumus ar savu redzējumu par šīm ārstu pārbau-dēm, kuras notiek reizi gadā. Es rēķināju, ka, lai apskatītu un pārbaudītu manas vadītās skolas 300 audzēkņus, ārstiem šeit jādzīvo četras dienas. Ja visu sarēķina, sanāk tas pats, kas mums vairākkārt aizvest audzēkņus uz Rīgu un atpakaļ. Slikti tikai, ka skolēniem šādā gadījumā būs jākavē skola. Arī kā sporta skolu direktoru padomes priekšsēdētāja vietniece esmu runājusi ar citu sporta skolu vadītājiem, un mēs esam par to,

ka pašvaldība naktsmītnes nodrošina, tikai ne jau par šādu summu. Kā tad mūsu treneri nakšņo sacensībās kopā ar bērniem un ir spējīgi otrā dienā strādāt? Centra noteikumi ir pārāk strikti un neadekvāti. Neskatoties uz to, mūsu sadarbība ar Valsts sporta medicīnas centru ir bijusi ļoti veiksmīga. Par darbu ar sportistiem jāpateicas arī mūsu medmāsai Skaidrite Ķīselei, kura plāno šīs pārbaudes, un tās audzēkņiem ir ļoti svarīgas. Nereti profilaktisko apskašu laikā bērniem atklāj pat iedzīmītās vainas, kuras nav pamanījuši mediki vai vecāki."

Nepalaid garām

Balvu novada Gada balva kultūrā un sportā "Mūsu lepnumis"

Balvu novada Domes sēdē 13.oktobrī tika ap-stiprināts Balvu novada Gada balvas kultūrā un sportā "Mūsu lepnumis" nolikums.

Apbalvojuma mērķis ir pateikties kultūras un sporta darbiniekiem par ipašiem sasniegumiem kultūras un sporta jomā, par nozīmīgu ieguldījumu kultūras un sporta darbībā Balvu novadā.

Apbalvojumu Gada balva kultūrā "Mūsu lepnumis" piešķir nominācijās par nozīmīgu ieguldījumu Balvu novada kultūras darbā, kultūrvides saglabāšanā un attīstības pilnveidošanā vai ipašiem sasniegumiem kādā no mākslas, amatiermākslas, amatniecības, izdevējdarbības vai novadpētniecības jomām, izciliem sasniegumiem konkursos.

Apbalvojumu Gada balva sportā "Mūsu lepnumis" piešķir nominācijās par ipašiem sasniegumiem Latvijas, Eiropas un Pasaules čempionātos, Olimpiskajās spēlēs, kā arī cita augsta līmeņa sacensībās vai par nozīmīgu ieguldījumu sporta darbā. Apbalvojums tiek piešķirts, ņemot vērā informāciju par sportistu vai komandu sasniegumiem nekomerciālo sacensību, kuras apstiprinājušas attiecīgo sporta veidu federācijas, pieaugušo (tajā skaitā veterānu) vai jauniešu konkurencē.

Pieteiktās personas vai personu grupas Gada balvai KULTŪRA "Mūsu lepnumis" (gan fiziskās, gan juridiskās) var pretendēt uz šādām nominācijām:

Novada Gada kultūras pasākums / projekts / izstāde / koncerts / izdevums;

Novada Gada cilvēks kultūrā / mūža ieguldījums kultūrā (mūzikās / bibliotekārs / mākslinieks / muzejnieks / amatiermākslas kolektīvs / vadītājs);

Debija kultūrā.

Pieteiktās personas vai personu grupas Gada balvai SPORTĀ "Mūsu lepnumis" (gan fiziskās, gan juridiskās) var pretendēt uz šādām nominācijām:

Novada Gada sporta notikums;

Novada Gada cilvēks sportā / mūža ieguldījums sportā / paraugs sportā/labākais sportists / komanda;

Entuziasts sportā / labākais treneris.

Kandidātus nominācijām var izvirzīt to pārstāvošas organizācijas un citas fiziskas vai juridiskas personas.

Pieteikums tiek rakstīts brīvā formā norādot:

pretendenta vārdu, uzvārdu, organizācijas vai pasā-kuma nosaukumu;

nopelnus, par kuriem, jūsuprāt, šis cilvēks, kolektīvs, organizācija vai domumbiedru grupa būtu pelnījusi saņemt konkrēto apbalvojumu;

informācija par pieteicēju – vārds, uzvārds/ organi-zācijas nosaukums, dzīvesvietas / juridiskā adrese.

Pieteikuma anketas **jāiesniedz līdz 2016.gada 15.novembrim** Balvu novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldē, Balvos, Bērzpils ielā 1A, vai elektroniski www.izglparvalde@balvi.lv.

Kontaktpersona: Iveta Tiltīna, Balvu novada izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītājas vietniece kultūras un sporta jautājumos, t.29101873, e-pasts: iveta.tiltina@balvi.lv.

Ar Balvu novada Gada balvas kultūrā un sportā "Mūsu lepnumis" nolikumu var iepazīties mājaslapā www.balvi.lv.

Balvu novada Gada balvas kultūrā un sportā "Mūsu lepnumis" apbalvošanas ceremonija notiks 2016.gada 3.decembrī Balvu muižā.

Īsumā

Zoles čempionātā uzvar Žigurietis

Gulbenē aizvadīts jau 39. Gulbenes pilsētas zoles čem-pionāts. Kā stāsta Gulbenes sporta dzīves organizators Arnis Martusevičs, turnīrā piedalījās 27 spēlētāji no 11 novadu 18 apdzīvotām vietām. Līdz pat pēdējai kārtai notika saspringta cīņa par uzvaru kopvērtējumā. Būdams lideris sacensību gaitā, bet ciešot neveiksmes pēdējās partijās, uzvaru konkurentiem atdeva cesvainietis Juris Praškevičs. Pateicoties uzvarai pēdējā kārtā, par čempionu kļuva Edgars Bukšs (Žiguri) – 36 punkti (+129), otrajā vietā - Aldonis Meikstums (Jelgava) 34 punkti (+83), bet trešais - Juris Praškevičs (Cesvaine) 33 punkti (+60). Laureāti saņēma Gulbenes pilsētas domes medaļas, diplomus un balvas. Pārsteiguma veltes ieguva Dmitrijs Kalnīns (Balvi).

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Baltinavas novadā

Dvēselītei vieglāk, ja palūdzas

ANTONINU KRAKOPI Baltinavā un citviet Latvijā pazīst kā etnogrāfiskā ansambļa vadītāju, kura ar savām sievām skaistajos, baltajos tautas tērpos koši izloka balsis svētkos. Etnogrāfiskā ansambļa sievas dzied baznīcā un par mirušajiem kapu kalniņā, taču Antonīna līdz tulznām plaukstās grābj arī zāli kapos, šķiro kapu kopēju kaudzē samestos atkritumus. Viņa ir Merkuzīnes kapu vecākā jaunajos kapos un jūtas atbildīga par kārtību tajos, kaut arī šo pienākumu veic tikai sabiedriskā kārtā, tāpat kā vēl desmit kapu vecākie Baltinavas novadā.

Līdz vīra nāvei pagājušā gadā beigās Antonīna ar kapiem bija maz saistīta. Kad nomira vīrs, Merkuzīnes jaunie kapi jau bija iesvētīti un tajos apglabāti pirmie mirušie. Tomēr kapiem latviešu izpratnē šī vieta vēl nelīdzinājās. Prāvesta Alberta Budžes mudināta, Antonīna šo to sāka kārtot. Ap to laiku viņas abas ar Valentīnu Boldāni arī kļuva par kapu vecākajām: viena - vecajos, otra - jaunajos Merkuzīnes kapos. Uzņēmās šo pienākumu, jo kapos sapulcējušās sievas uzskatīja, ka nav kam to uzticēt un ka viņas jau nu tiks ar to galā. "Atceros, ka, stāvot pie Jāņa kapa, domāju, ka es neko nevaru te izdarīt, lai kapi izskatītos pēc kapiem, bet, pateicoties bijušajam pagasta padomes priekšsēdētājam Jevgenijam Zelčam, kurš mūs ļoti atbalstīja, kapiem uzlika gan sētu, gan uztaisīja vārtiņus, gan izbūvēja celiņu. Vēl pēc pāris gadiem satarp vecajiem un jaunajiem kapiem uzbūvēja kapliču, ap kapiem uzlika jaunu žogu, abus kapus apvienojot," stāsta Antonīna. Lai uzbūvētu kapliču un uzliktu jaunu žogu, vairāk darija Valentīna - gan vāca ziedojušus, gan organizēja darbu. Tagad abām kapu vecākajām jārūpējas tikai par kārtību kapos, par kapu sakopšanu.

Lai uzkopto kapu teritoriju, organizē kapu uzkopšanas talkas. Kapu teritorijas uzkopšanas talkas notiek trīs reizes gadā - pavasarī, vasarā pirms kapusvētkiem un rudenī pirms svecīšu vakara. Antonīna neslēpj, ka vēlētos lielāku iedzīvotāju

atsaucību. Reizēm viņa sēžas automašīnā, brauc pa Baltinavu un meklē kādu stiprāku palīgu, jo sieviņas gados, piemēram, nespēj samest zāli traktora piekabē. Reizēm pašvaldība nosūta talkā kādu sabiedriskā darba veicēju, bet viņiem arī pietiek darba novada centrā - teritorija plaša. Tādēļ Antonīna pati līdz tulznām plaukstās grābj zāli, šķiro maisos kapu kopēju kaudzē samestos atkritumus, neraugoties uz to, ka ir maisi, kuros samest, piemēram, stiklu un metālu. Šodien visi steidzas. Atbrauc piederīgie, ar steigu apkopj tuvinieku kopīnas un steidzas projām, viņiem nav laika šķirot atkritumus. "Labi, ka man pašai vēl turas veselība, jo šo pienākumu pildīt nav nemaz tik viegli. No malas tikai tā šķiet,- kas tur!" secina Antonīna.

Par ne mazāk svarīgu kapu vecākā pienākumu Antonīna uzskata lūgšanas par mirušajiem. Kopš pašiem pirmsākumiem baznīca ir godinājusi un turpina godināt mirušo piemiņu, aizlūdzot par viņiem. Merkuzīnes kapsētā psalmus dzied pirms kapusvētkiem un pirms svecīšu vakara. Antonīna saka: "Ir tādas dvēselītes, par ko tuvinieki stipri lūdzas, bet ir tādas, par kurām nelīdz neviens. Ja nodzied par visiem, tad varbūt visiem vieglāk tanī saulē. Ja nomirst tīcīgs cilvēks, kurš lūdzies par citiem, par viņu vajag lūgties. Par netīcīgu cilvēku arī vajag palūgties. Sapnī divas naktis pēc kārtas redzēju mūžībā aizgājušu cilvēku, kurš nebija tīcīgs - tātad viņa dvēselei nav miera. Pamodusies palūdzos arī par viņu."

Aizvadītāj nedēļā, ceturtdien, etnogrāfiskā ansambļa sievas pulcējās novada kultūras nama mazajā zālē pie balti klāta galda ar aizdegtām svecēm, lai dziedātu psalmus par visiem novada mirušajiem cilvēkiem, bet 1. un 2. novembrī (Visu Svēto un Dvēseļu dienā) viņas dziedās psalmus baznīcā. Pieminot aizgājējus, etnogrāfiskā ansambļa dalībniekus, Antonīna ar sievām iedēdz svecītes uz kapa kopīnas nelaikā nāves dienā. Šogad 1. novembrī aprītēs gads, kopš mūžībā aizgāja etnogrāfiskā ansambļa dalībniece Eleonora Vilne. Šajā dienā ansambļa dziedātājas dosies pie viņas kapa, aizdegs svecīti, noskaitīs lūgšanas un nodziedās. Līdzīgi jau iepriekšējos

Pateicīga ansambļa sievām. Antonīna Krakope pateicīga etnogrāfiskā ansambļa dziedātājām, kuras mudināja viņu pievērsties garīgo dziesmu dziedāšanai. Uz ansambļa sievām viņa paļaujas gan dziedot tautasdziesmas, gan garīgās dziesmas.

gados etnogrāfiskā ansambļa dalībnieces godinājušas viņsaule devušos dziedātāju - Antonīnas Dekteres, Antonīnas Loginas, Teklas Ločmeles, Valērijas Vilumas un muzikanta Andreja Rancāna - piemiņu.

Baltinavas novada domē**20.oktobra sēdes lēmumi****Apstiprina saistošos noteikumus**

Apstiprināja saistošos noteikumus Nr.10. "Grozījumi Baltinavas novada domes 2016.gada 28.janvāra saistošajos noteikumos Nr. 1 "Par Baltinavas novada budžetu 2016.gadam".

Apstiprina cenas pakalpojumiem

Apstiprināja cenas Baltinavas Kristīgās internātpamatiskolas sniegtajiem maksas pakalpojumiem. Dalības maksa Adventa ieskānas koncertā - 6,50 euro, datorklases izmantošana - 2,78 euro, naktsmītne skolas internātā - 3,95 euro.

Atļauj savienot amatus

Atļāva Sarmītei Taborei savienot domes priekšsēdētājas vietnieces amatu ar Baltinavas novada lauku attīstības speciālista amatu, Baltinavas novada domes plānošanas - attīstības konsultantes amatu, Baltinavas novada domes Iepirkumu komisijas locekles amatu, biedrības "Balvu rajona partnerība" valdes locekles amatu, biedrības "Sudraba pakavi" valdes locekles amatu un Baltinavas novada domes Valsts vienošā klientu apkalpošanas centra speciālista amatu.

Piešķir Atzinības rakstus

Piešķīra Atzinības rakstus Baltinavas novada kapu vecākajiem par nesavīgu ieguldījumu un godprātīgu darbu kapu vecāko pienākumu pildīšanā: Pliešovas kapu vecākajam ASTĒRIJAM KEIŠĀM, Merkuzīnes kapu vecākajai VALENTĪNAI BOLDĀNEI, Merkuzīnes jauno kapu vecākajai ANTONĪNAI KRAKOPEI, Breksīnes kapu vecākajai GENOVEFAI LOČMELEI, Gubas kapu vecākajai IRINAI NIKOLAJEVAI, Slobodas kapu vecākajai VELTAI MĪTKEI, Dansku kapu vecākajam JĀNIM LOČMELAM, Zubku kapu vecākajai JANĪNAI KUBULIŅAI, Dzīrvīnes kapu vecākajai ANNAI VILKASTEI, Svātūnes kapu vecākajai STEFĀNIJAI LUDBORŽAI-GABRĀNEI, Čudarīnes kapu vecākajai BRIGITAI LAGANOVSKAI. Atzinības rakstus viņiem pasniegs Latvijas Republikas proklamēšanas svētku gadadienās svinīgajā pasākumā.

Pienēm izaicinājumu

Par Pliešovas kapu vecāko ASTĒRIJU KEIŠU no baltinaviešiem labi vārdi dzirdēti ne reizi vien. Arī kapu vecākā Antonīna Krakope saka,- esot dzirdējusi, ka Pliešovas kapu vecākais pēc kapusvētkiem pat novāc no kapu kopīnām novītušos ziedus, jo tālu dzīvojošie piederīgie nevar atbraukt, lai kopiņu sakārtotu. Sarunā Astērijs atklāj, ka sākumā negribēja kļūt par kapu vecāko, bet tad kādā dienā krasī mainīja savu nostāju un pieņēma šo izaicinājumu.

"Par kapu vecāko man piedāvāja kļūt, kad tikko biju sasniedzis 18 gadu vecumu. Taču es nebiju ar mieru, jo šķitu pārāk jauns, domāju, ka neko nepratišu. Tad kādā dienā strauji mainīju savu lēmumu un, kā teikt, pats sevi iecēlu par kapu vecāko. Tas bija pēc tam, kad redzeju, kā kapos krāso sapuvušos kapličas dēļus. Kāda jēga tērēt laiku un naudu, ja dēļi ir sapuvuši!?" atceras Astērijs. Tas bija 2011.gada vasarā. Astērijam mājās bija dēļi, un viņš tos ziedoja kapličas remontam. Jau nākamajā gadā nomainīja kapličas fasādes dēļus, nokrāsoja, kā arī veica kapličas kosmētisko remontu. Palīdzēja mirušo tuvinieki, arī pats Astērijs strādāja līdz saules rietam. Tika iegādāts altāra pārsegs - viens nopirkā audumu, cits sašuva un piešuva mežģīnes. Kapličai ziedoja svečuri.

Taču pirmais, ko viņš paveica, stājies kapu vecākā amatā, uzstādīja pie kapiem jaunu tualeti. To par ziedojušiem izgatavoja amatnieks Aigars Keišs. "Iedzīvotāju domas gan izklausīju, kur uzstādīt tualeti, taču rikojuši pēc saviem ieskaņiem, un neviens pret to neprotestēja, kā tas notika Krišjānos," smaidot atceras gados jaunais kapu vecākais.

Aktuālais jautājums ir par kapu sakopšanu. Pirmajā gadā pēc stāšanās kapu vecākā amatā Astērijs pats nedēļu plāvā zāli. Sākumā talkā nāca arī vairāk vīru, bet tagad plāvēju skaits samazinājies. Izpjaut zāli kapos palīdzējušas zemnieku saimniecības "Pilādzi", "Papardes", Baltinavas un Briežuciema pašvaldības. Taču 2013.gada kapusvētkos uzsākta ziedojušu vāksāna zāles plāvēja iegādei. Lidzekļu vāksāna neveicas tik ātri, lai arī ir atsevišķi cilvēki, kuri ziedojuši paprāvas naudas summas. Cenas aug, un ziedojuši nespēj tās panākt. Iztrūkstošo summu kapu vecākais tomēr cer savākt. Šis ir svarīgākais uzdevums nākamajam gadam. Tāpat

Apmeklē kapus. Pliešovas kapi atrodas četrus kilometrus no Astērija Keiša mājām. Piederīgos te glabā gan Baltinavas, gan Briežuciema iedzīvotāji. Kapu vecākais ir klāt katrās bērēs, lai izpildītu savus pienākumus. Pārējā laikā viņš kapus apmeklē ik pēc divām nedēļām, vienīgi klusajā laikā no novembra līdz martam netraucē mirušo mieru.

ieplānots uzceļt nojumi kapu piederumu uzglabāšanai.

Kapsētā uzsākta arī atkritumu šķirošana, par ko kapu vecākais jau runājis ar Baltinavas novada pašvaldības izpilddirektoru. Nepieciešami atkritumu maisi. A.Keišs uzslavē Briežuciema pagasta pārvaldi, no kuras piecu gadu laikā nav saņemts neviens atteikums palīdzēt kapu uzkopšanas vai labiekārtošanas darbos.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Bērni – svarīgāki par karjeru

Vizītkarte

VĀRDS, UZVĀRDS: GURIJA GUSTSONE (dzimusi Ganiņa)
DZIMŠANAS LAIKS UN VIETA: 1937.gada 6.februāris, Balvu pagasta Lazdukalna ciema "Vētraiņu" mājas
IZGLĪTĪBA: Balvu vidusskola, Valmieras rajona Rencēnu vidusskola, medmāsu kursi Balvos, Rīgas Medicīnas institūts
DARBA PIEREDZE: procedūru māsa Rīgas Dzelceļnieku slimnīcā, medmāsa bērnudārzā, zobārstē Rencēnu slimnīcā
DZĪVESVIETA: Vaidava, Kocēnu novads
VALĀSPRIEKI: dziedāšana, dejošana, ceļošana, svešvalodu apguve, ziemas peldēšana
GIMENES STĀVOKLIS: precējusies – vīrs Jānis Gustsons, 5 bērni, 11 mazbērni un 4 mazmazbērni.
ATZINA: galvenais dzīvē ir brīvība un dzīvesprieks

Foto - no personīgā arhīva

Karjeras vietā - ģimene

Gurija Gustsone, kura pēc dažiem mēnešiem svinēs 80.dzimšanas dienu, dzimusi vidējas ročības zemnieka, muzikanta Pētera Ganiņa un Minnas Paulīnas Kampernaus (pēc precībām Ganiņas) ģimenē Lazdukalna ciema "Vētraiņos". 1954.gadā pēc Balvu vidusskolas 9.klases pabeigšanas vecāki Guriju aizsūtīja mācīties uz toreizējā Valmieras rajona Rencēnu vidusskolu, ko viņa absolvoja 1956.gadā. Visus skolas gadus būdama teicamniece un kopš bērnības sapņojusi kļūt par mediķi, tūlīt pēc vidusskolas Gurija mēģināja iestāties Rīgas Medicīnas institūtā. Tomēr pirmais mēģinājums izrādījās neveiksmīgs, lai gan visus iestājpārbaudījumus, izņemot vienu, kurā sanēma četrinieku, viņa nokārtoja teicami. Novadniece sprīž, ka, iespējams, neveiksmei par iemeslu kļuva fakts, ka viņa bija nonākusi *čekas* uzmanības lokā, jo, būdama jauna un naiva, atšķirībā no pārējiem radiem, sarakstījās ar Anglijā un Austrālijā dzīvojošajiem brālēniem. Jaunietes sapni par medicīnu šī neveiksme gan nespēja sagraut. Atgriezusies Balvos, Gurija pabeidza medmāsu kursus un, vienu gadu nostrādājusi par medmāsu Višnā, jau nākamajā gadā iestājās medicīnas institūta Vispārējās ārstniecības fakultātē. Gāja gadi. Gurija satika savu nākamo vīru, apprečējās, viens pēc otrs sāka dzīmt bērni, un novadniece nolēma mainīt specializāciju, izmācoties par zobārsti. Pēc tam, kad vairākus gadus pēc augstskolas bija nostrādājusi par zobārsti Rencēnu slimnīcā, Gurija pārcēlās uz Rīgu pie vīra, kur, apstākļu spiesta, mainīja nodarbošanos. "Tā kā man bija trīs mazi bērni, kurus vajadzēja iekārtot bērnudārzā, sāku strādāt par medicīnas māsu bērnudārzā," iemeslus skaidro novadniece. Vēlāk sekoja vēl divu bērnu piedzīmšana un darbs par procedūru māsu Rīgas Dzelceļnieku slimnīcā. "Tā iznāk, ka savu karjeru noziedoju ģimenei," atzīst Gurija.

Lepojas ar bēniem

Jau 57 gadus Gurija ir precējusies ar Jāni Gustsonu, kurš savulaik ieguvīs militāro izglītību Ņevelīngradā. Par aktīvu dalību Latvijas robežsardzes un Nacionālo bruņoto spēku atjaunošanā un priekšzīmīgu dienestu NBS viņš apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni par nopelniem Latvijas labā. Šī laulība svētīta ar pieciem bēniem, ar kuriem Gurija ļoti lepojas. Vecākais dēls Armands pabeidzis Saulaines sovhoztehnikumu automehāniķa specialitātē, bet vēlāk ieguvīs militāro izglītību Ņevelīngradā. Viņš aktīvi piedalījies Latvijas Nacionālo bruņoto spēku atjaunošanā un kopā ar savu tēvu dienējis NBS kā armijas Apvienotā štāba komandpunktā priekšnieks. Pēc demobilizācijas kopā ar savu ģimeni - sievu, diviem bēniem un diviem mazbēniem - Armands dzīvo un strādā Anglijā.

Vecākā meita Inguna, pabeigusi Filoloģijas fakultāti Latvijas Universitatē, kādu laiku strādāja par skolotāju, vēlāk izmācījās par rehabilitologu Rīgas Medicīnas koledžā, bet tagad strādā Valmierā un ir četrus bērnu māmiņa.

Viena no meitām Lelde, kura ieprecējusies pazīstamā latviešu disidenta Gunāra Astras ģimenē, kopā ar vīru Danu Titavu savulaik aktīvi piedalījās mūsu tautas Atmodas kustībā un dienēja NBS Apvienotā štāba, bija izpletēlēcēja. Pēc demobilizācijas viņa absolvoja LU Teologijas fakultātes doktorantūru un kādu laiku studēja ASV, bet šobrīd strādā par kapelāni Paula Stradiņa Kliniskajā universitātes slimnīcā. Pateicoties viņai, pie slimnīcas izveidots Dvēselu dārzs ar iepriekšējiem vietu nedzimušiem un nedzīvi dzimušiem bēniem.

Savukārt Laimdota savulaik pabeidza trīs kursus Rīgas Medicīnas institūtā, mācījās tautas augstskolā Zviedrijā, vēlāk 7 gadus nodzīvoja Somijā un 5 gadus - ASV. Nespēdama pierast pie

dzīves svešumā, Laimdota atgriezās Latvijā, pabeidza Rīgas P.Stradiņa medicīnas koledžu un šobrīd strādā rehabilitācijas jomā Valmierā.

Pastārītei Solveigai piemīt mākslinieces dotības. Pabeigusi Jaņa Rozentāla Mākslas skolu un Rīgas lietišķas mākslas koledžu, viņa ieguva apgērbiu dizainera specialitāti. Solveiga tomēr nolēma iet tēva pēdās un dien NBS Apvienotajā štābā, ir izpletēlēcēja. Pēc juridiskās koledžas pabeigšanas viņu piekomandēja NATO štābam Brīselē. Tagad Solveiga ir atgriezusies Latvijā un kopā ar vīru, ari NBS virsniku, audzina savu pirmdzimto meitīnu.

Tēvs modināja ar mūzikas skaņām

Gurijas spilgtākās atmiņas par vecākiem saistītas ar mūziku: "Kamēr vien sevi atceros, mājas skanēja mūzika un mēs vienmēr dziedājām. Tas bija brīnišķīgs laiks, jo tēvs katru rītu mūs modināja, blakus istabā spēlējot ermonjikas - sākumā klusi, pēc tam aizvien skaļāk." Novadnieci saglabājusies vēl viena atmiņa aina: tēvs, uzķāpis uz jumta, spēlē, bet meitas, sastājušās pagalmā, dzied, lai tālu, tālu skan. Protams, dzīvojot lauku sētā, nevarēja caurām dienām dziedāt vīn. Bija daudz jāstrādā, un Gurijai agrā nācās doties ganu gaitās. Taču ari tur bez dziesmām neiztika. Novadniece atceras, kā, katrs savā pusē ganot lopus, sadziedājušies ar kaimiņu puiku Gunāru Plūmi, lai pārbaudītu, kuram skanīgāka balss.

Spilgtā atmiņā Gurija saglabājusi 1940. gada notikumus, kad, ienākot Padomju Armijai, visi pieaugušie bijuši tik satraukti, ka to izjutusi arī viņa - trīs ar pusi gadus vecs bērns. Nav aizmiršies arī tas, kā tolaik vecāki zaudēja 20 gados iekrāto naudu, kas līdz ar cerībām nodrošināt meitām labu dzīvi sadega kopā ar toreizējo Latvijas banku. Kā jau mazs bērns, kara laiku Gurija uztvēra vairāk caur sajūtām, nekā ar prātu. Viņa atminas, kā 1941.gada vasarā vecāku mājas ieklīda briesmīgi slikti ģerbtī, sīciņi, neēduši krievu armijas karavīri, kuri atkāpās no frontes linijas: "Krievu armijas karavīri izskatījās tik nozēlojami, ka šis skats man iespiedies atmiņā uz mūžu." Turpretim, kad atnāca vācieši, meiteņei bija no viņiem bail: "Vāciešiem bija lepni, spīdīgi zābaki, skaistas cepures, dažiem - zelta zobi. Visu vācu laiku briesmīgi baidījos, jo, maza būdama, nebiju tik leprus cilvēkus redzējusi."

Lai arī tas bija kara laiks, četrdesmito gadu sākums Gurijas atmiņās saglabājies kā laimīgs. Ciema mājas bijušas pilnas ar cilvēkiem, jo 1941.gadā padomju valdība nebija vēl paspējusi viņus izsūtīt. Ar prieku Gurija atminas savus brālēnus, kuri tolaik bija leģionāri, un to, cik skaisti viņi dziedājuši, kā tiecējuši savas Latvijas nākotnei: "Tas bija laiks, kad visur skanēja mūzika. Cilvēki viens pie otra gāja ciemos. Neskatoties uz kara laiku, visi cerēja uz kaut ko labu."

Žurkas koda pirkstos

Tad nāca padomju laiki. "Sākās tīrās briesmas. Visi kļuva klusi. Sākās izsūtīšanas, atstājot tukšus apkārtējos ciemus. Visapkārt vadīja bailes un šausmas," drūmajās atmiņas dalas novadniecei.

1945.gada rudenī Gurija uzsākā skolas gaitas. Tā kā no mājām Balvu skola atradās tālu, sākumā meitene mitinājās pie radiem, arī pie svešiem cilvēkiem, bet vēlāk pārcēlās uz skolas internātu. Skolēni apguva zinības ēkā ar izdauzītiem logiem, kurā agrāk bija izvietots vācu armijas hospitālis. Klasēs sēzot ziemas mētelos un cepurēs, ar vīzēm vai pastalām kājās, ar maziem zīmuļu galīem bērni rakstīja uz papīra driskām vai vecu avižu malām. Nebija

arī tintes - to izgatavoja no sodrējiem, bet rakstāmpalvas tapa, piesienot zariņiem putna spalvas. "Tas bija šausmīgs laiks," apgalvo novadniece.

Savukārt no dzīves internātā visspilgtākās atmiņas Gurijai saglabājušās par žurkām: "Tur bija ārkārtīgi daudz žurku. Pa nakti viņas pīkstēdamas skrēja pāri gulošajiem bēniem. Gulēt varējām tikai ar galvu zem segas, jo, tīklīdz izbāzi no segas apakšas kaut pirkstu, tūlīt tājā koda žurka."

Neraugoties uz visām grūtībām, skolā Gurija bija teicamniece, katu mācību gadu pabeidzot ar ļepinu un Staļina uzslavas rakstiem. Bijusi lazdukalniete ar labiem vārdiem piemin savu pirmo skolotāju Vincentīnu Garo. Siltas atmiņas viņai saglabājušās par neilgo laiku, ko pavadīja Stacijas pamatskolā, dzīvojot māsas ģimenē. Jaukus vārdus Gurija velta savai skolotājai Skaidrītei Šneperei, kuru ik reizi, atbraucot uz Balvīem, cenšas apciemot: "Viņa bija kā saulstariņš mūsu tolaik drūmajā skolas dzīvē. Vēlāk viņas vīrs Arvīds Šnepers bija mans klasses audzinātājs, arī par viņu saglabājušās vislabākās atmiņas." Turpretim dažu citu pedagogu izturēšanās atstājusi rūgtas mieles. "Tā kā biju teicamniece, mani par katru cenu spieda stāties pionieros. Negribu saukt tās skolotājas vārdu, bet viņa piedraudēja: ja nestāšos pionieros, sabojās manas izredzes kļūt par mediķi, raksturojumā ierakstot, ka esmu politiski neuzticama. Tāpēc 13 gadu vecumā piespiedu kārtā tomēr iestājos pionieros, man tas loti nepatika," atceras novadniece.

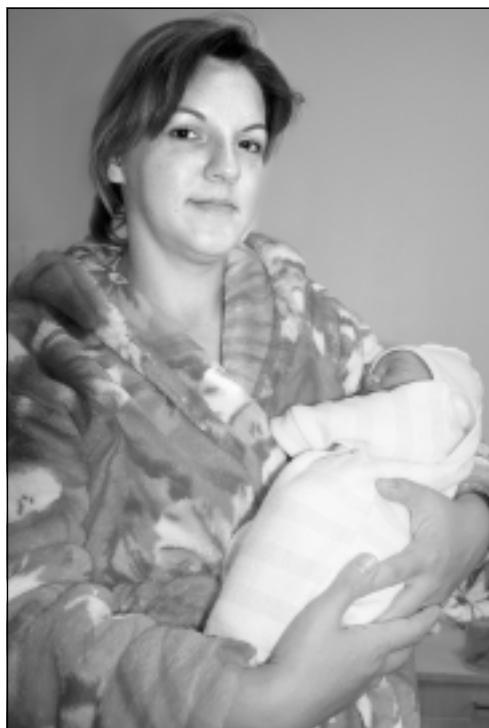
Dzied visu mūžu

Gandrīz 50 gadus nodzīvojuši Rīgā, pirms vairāk nekā desmit gadiem Gurija kopā ar dzīvesdraugu pārcēlās uz dzīvi Vaidavā, Kocēnu novadā. Neraugoties uz to, ka lielāko mūža daļu pavadījusi ārpus Balvīem, Gurija joprojām atceras bērniņas draugus, ar daudziem no viņiem uzturot sakarus arī šobaldien. Ar prieku viņa piemin bērniņas draudzenes Dainu Rutku, Veroniku Trubnīku, Dainu Purmali, Martu Vanagu. Joprojām Balvos dzīvo arī daži Gurijas radinieki - brālēns Zigfrids Berkis, Kantes, Lāpānu, Kanavīnu, Lipānu ģimenes.

Kopš skolas gadiem bijusī mediķe saglabājusi mildestību uz mūziku. Dzīvojot Rīgā, viņa bija koru "Riga", "Senriga", "Dēkla", Daugavas vanagu sieviešu kora un citu dziedēšo kolektīvu dalībniece: "Bija laiks, kad vienlaikus dziedāju trīs koros un divos ansambļos." Arī šobrīd enerģiskā pensionāre piedalās koncertos kopā ar vietējo kori "Vaidava". Lai gan lielu daļu Gurijas laika aizņem rūpes par mazdēliņu Maksimusu, jo viņa mamma augām dienām strādā, novadniece joprojām dzīvo aktivitātēm piesātinātu dzīvi. Gurija darbojas Daugavas vanagu organizācijā, Vaidavas izglītības biedrībā, raksta publikācijas presei, dodas ekskursijās, organizē izglītojošas lekcijas, daudzus gadus nodarbojās ar jogu, aerobiku, bet, Atmodas laikā aizrāvusies ar valodu mācīšanos, savulaik mēģināja apgūt norvēģu un zviedru, vēlāk somu, angļu un vācu valodas. Cenšoties neatpalikt no laika, pensionātā mediķe iemācījusies apieties ar datoru, bet savulaik kopā ar vīru aizrāvusies ar ziemas peldēšanu un dara to joprojām. Vien šoruden to pārtrauca viņai izdarītās acu operācijas dēļ. Dzīvojot Vaidavā, gandrīz 70 gadu vecumā Gurija iepazina vēl vienu hobiju - dejošanu - un tagad ir arī senioru deju kolektīvā "Feja" dalībniece. Vēl viens novadnieces hobis ir ceļošana, un, pateicoties dalībai koros, viņa apceļojuši Franciju, Austriju, Vāciju, Belģiju, Somiju un citas valstis.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Jaundzimušie

Jau sen zināja,- ja pieteikties dēls, būs Jaroslav. 19.oktobrī pulksten 8.35 piedzima puika. Svars – 4,170kg, garums 58cm. Puisēna mammai Verai Nekraševičai no Balviem šis ir trešais bērniņš. "Beidzot man ir divas meitas un dēls - vecākā meita Ksenija, kurai ir 3,5 gadi, un 1,8 gadus mazā Niķa sagaidījušas brālīti!" priecīga teic nu jau trīs bērnu māmiņa. Vera stāsta, ka jau kopš pirmajām grūtniecības dienām intuitīvi juta, ka šoreiz būs puisītis, jo pilnīgi viiss bija citādāk, un ultrasonogrāfijas pārbaudē dakterē topošās māmiņas nojautas apstiprināja. Vera patiesām gaidīja dēlu, kuru jaunie vecāki nosauca par Jaroslavu. Izrādās, šāds vārda variants bija puisēna tēta Maksima sapnis jau kopš seniem laikiem. "Viņš nemaz vēl nebija mani saticis, kad jau zināja,- ja kādreiz piedzims dēls, viņu noteikti sauks par Jaroslavu. Līdz ar to šoreiz puikam vārds nemaz nebija jāmeklē, kaut gan man pašai padomā bija citi varianti. Taču es sapratu, ka šoreiz jāpiekāpjas un jālauj vīram piepildit bērniņas sapni," skaidro trīs bērnu mamma. Mazo brālīti slimnīcā apcīemoja arī vecākā māsa Ksenija, kura Jaroslavu samīloja, sabučoja, tad secināja, ka viņš kaut kā divaini izskatās, un palūdza mammai viņu ielikt atpakaļ gultīnā. "Ksenija acimredzot bija iedomājusies, ka brālis izskatīsies lielāks un jau būs gatavs spēlēties, taču tā nenotikta," smaidot teic Vera. Jaunā māmiņa stāsta, ka atšķirībā no Jaroslava, abas meitenes dzimūnas Rīgā, tādēļ tagad ir iespēja salīdzināt, kur labāk dzemdēt. Vera teic, - ir milzīga atšķirība starp šīm abām pieredzēm. "Vēl tagad esmu sajūsmā par attieksmi Balvos. Te pret mani attiecās ar tādu pacietību, milestību un veltīja tik daudz uzmanības. Tā ir tiesa, ka sievietes dzīvē bērna dzimšanas brīdis paliek atmiņā uz mūžu, un bieži vien arī no mediķu attieksmes ir atkarīgs, kādas šīs atmiņas būs. Jaroslava dzimšanu noteikti atcerēšos ar vissiltākajām jūtām," teic Vera.

Jaunākajai meitai vārdu izdomā tētis. 12.oktobrī pulksten 10.32 piedzima meitenīte. Svars – 3,255kg, garums 56cm. Meitenītes mamma leva Grende no Alūksnes novada Kalncempju pagasta stāsta, ka šis ir viņas trešais bērniņš – jaundzimušo māsiņu mājās gaida 16 gadus vecais brālis Aigars un māsa Laura, kurai ir 10 gadi. "Tā kā dēls un meita man jau ir, šoreiz gaidāmā bērniņa dzimums nešķita tik svarīgs – galvenais, lai mazulim viss kārtībā. Jau vienā no pirmajām ultrasonogrāfijām uzzinājām, ka tā būs meitenīte, par ko priečājās gan vecākie bērni, gan mēs," teic jaunā māmiņa. Leva stāsta, ka pirmajiem diviem bēriem vārdus domāja kopā ar vīru Alvi, taču šoreiz šo atbildīgo uzdevumu ģimene uzticēja Alvim. "Viņš nolēma, ka meitu sauks par Paulu. Arī mums, pārējiem, šis vārds šķita diezgan labs. Turklat šis bija vienīgais piedāvātais vārda variants, kuru bez liekām debatēm akceptēja visi ģimenes locekļi," stāsta nu jau trīs bērnu mamma. Jautāta, kuram no vecākiem pastarīte līdzīga, leva bez vilcināšanās teic, - pēc skata īsta tēta meita. Sens latviešu tautas ticējums vēsta, ja meitas piedzimstot pēc skata līdzīgas tēviem, tad arī dzīvē viņas būs laimīgas. "Jācer, ka tā tas arī notiks," teic leva. Jaunie vecāki priecājas, ka izdarīja izvēli par labu Balvu slimnīci, jo personāls bija laipns un viiss bija vislabākajā kārtībā. Turklat tagad ģimene oktobris vairs nebūs tukšais mēnessis, jo ik gadu 12.datumā jubileju svinēs Paula.

Marijas vārdu nosapņoja. 17.oktobrī pulksten 22.27 piedzima meitenīte. Svars – 4,010kg, garums 57cm. Meitenītes mammai levai Breicei no Alūksnes šis ir otrs bērniņš – mazo māsiņu mājās gaida brālis Armands, kuram šodien, 1.novembrī, aprīt 7 gadu jubileja. "Puika man jau ir, tādēļ cerēju, ka otrā būs meitenīta. Tagad manas cerības ir piepildījušās," priecījas jaunā māmiņa, kura jaundzimušajai devusi skaistu un stipru vārdu – Marija. "Godīgi sakot, meitiņas vārdu nosapņojo. Pirma reizi redzēju sapnī zīdaini, kurš runā, un tā bija meitenīte. Savukārt otro reizi sapnī meitenīte teica, ka viņai ir tikai viens lūgums, lai viņu nosauc par Mariju. Un šo lūgumu meitenīte izteica divas reizes, līdz izgaisa... No rīta pamodos ar divainām sajūtām, taču ar viru Vilmāru nospriedām, ka ignorēt šādu sapni nevar. Tā arī mūsu mazulite tika pie vārda. Citu variantu nemaz nemeklējām, kaut gan sākumā padomā bija arī Laura vai Amanda," skaidro leva. Priecīgs par mazās māsiņas dzimšanu, protams, ir arī Armands, kurš sākumā gan cerējis sagaidīt brālīti. "Taču pienāca brīdis, kad Armands saprata, ka arī māsiņas dzimšana ir jauks notikums. Tagad viņš ir laimīgs," secina jaunā māmiņa.

Līdz pat dzemdībām neziņā – puika vai tomēr meitenē? 10.oktobrī pulksten 20.33 piedzima meitenīte. Svars – 3,450kg, garums 54cm. Meitenītes vecākiem Marutai Kīlupei un Aivim Kornim no Gulbenes novada Lejasciema pagasta šis ir pirmais bērniņš. Topošie vecāki atzīst, ka sākumā Maruta saprīja par meitiņu, bet Aivis cerēja uz dēlu. Taču gaidāmā bērniņa dzimumu viņi uzzināja vien tad, kad piedzima mazulis. "Līdz tam brīdim uzklasījām daudz un dažādus viedokļus. Sprīzot pēc vēdera formas, daudzi apkārtējie prognozēja puiku, arī pašai domas nemitīgi mainījās. Bet, redz, tomēr piedzima meitiņa," teic Maruta. Viņa stāsta, ka aptuveni sestajā grūtniecības mēnesī ar Aivi sāka domāt par vārda variantiem. Tā kā skaidrības par gaidāmā mazuļa dzimumu nebija, nācās domāt vārdus gan puikam, gan meitenei. Arī uz slimnīcu līdzņemamās drēbītes jaundzimušajam nēma gaišas un neitrālos tonos - tā, lai der abiem dzimumiem. "No meiteņu vārdiem man uzreiz iepratīkās Anna. Citu vairs nemaz nemeklējām, jo šķita, ka tas ir istais. Savukārt dēlam Aivis izvēlējās latvisku un skaistu vārdu - Jēkabs. Ja nu gadījumā mums otrs būs puika, galva par vārdu vairs nebūs jālauza, jo tas jau izdomāts," secina jaunie vecāki. Maruta stāsta, ka loti gaidīja meitiņu, jo visapkārt rados vieni puikas. Viņas brālim un māsai ir puikas, tāpat arī Aivja brālim un māsai. "Kādu meitenīti taču arī vajadzēja," ir pārliecīnāta jaunā māmiņa. Viņa priecājas, ka abu mazulite nākusi pasaulē tieši Balvu slimnīcas dzemdību nodalā, jo šī pilsēta abiem ar Aivi nav sveša – te dzīvo labi draugi. "Kad meita piedzima, nevienam vairs nebija jāzvana un jāstāsta, ka dzīves skaistākais mirklis jau piedzīvots. Izrādās, mans brālis jau bija paspējis piezvanīt uz dzemdību nodalū un painteresēties pirmais. Tad tikai atlīka pieņemt daudzos telefona zvanus ar laba vēlējumiem mums un mūsu jaukajai mazulitei," stāsta Maruta.

Vēl dzimuši:

9.oktobrī pulksten 8.19 piedzima meitenīte. Svars - 3,410kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Laura Razvožajeva dzīvo Viļakas novada Žīguru pagastā.

12.oktobrī pulksten 14.03 piedzima puika. Svars - 3,350kg, garums 53cm. Puisēna mamma Diāna Šulmeistere dzīvo Balvos.

13.oktobrī pulksten 9.35 piedzima meitenīte. Svars - 2,740kg, garums 48cm. Meitenītes mamma Karina Krima dzīvo Gulbenes novada Stāmerienas pagastā.

19.oktobrī pulksten 2.39 piedzima puika. Svars - 2,985kg, garums 53cm. Puisēna mamma Aiva Šmukiņa dzīvo Gulbenes novada Litenes pagastā.

23.oktobrī pulksten 10.52 piedzima puika. Svars - 4,735kg, garums 59cm. Puisēna mamma Kristena Logina dzīvo Balvos.

26.oktobrī pulksten 22.10 piedzima meitenīte. Svars - 3,595kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Agnese Salaka dzīvo Alūksnē.

26.oktobrī pulksten 23.48 piedzima puika. Svars - 3,510kg, garums 53cm. Puisēna mamma Ginta Kolocilina dzīvo Alūksnes novada Liepnas pagastā.

27.oktobrī pulksten 22.46 piedzima meitenīte. Svars - 3,360kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Vidita Šimkus dzīvo Gulbenes novada Lejasciema pagastā.

Laika zīmes

Par iespējamo laiku novembrī

Latvijas austrumu pierobežā šogad oktobra pēdējā diena atnāca ar apmākušām debesīm, slapju sniedziņu un vēliniem strazdiem, kuri kāri ēda oktobra salnu atdzesētos ābolus. Ticējums vēsta: ja oktobris aiziet ar sniedziņu, tad saimniekam jāizvelk ragavas un tās jāapgāž pirms braukšanas, jo pēc trīs nedēļām sāksies ragavu ceļš.

Novembris ir laiks, kad rudens ar ziemu cīnās. Nereti Mārtiņa mēnesī ir tā, ka no rīta lietus, bet vakarā jau snieg un putina. Ja Sala mēnesī jeb novembrī sniegs uzkrīt uz nesasalušas zemes un nenokūst, tad būs agrs pavasarīs. Ja sniegs uzsnieg sasalušai zemei – tad nākamā gadā būs laba graudu raža. Ja Sala mēnesis auksts, tad marts būs silts. Ja snieg un stiprs sals, gaidāms bagāts gads. Silts un miglains novembris – bāda gada vēstnesis. Ja novembrī odi – mīksta ziemā. Ja daudz Saulainu dienu – tad nākamā pavasarī agrī jāsēj. Cik ilgi pēc Mārtiņiem (10. novembris) kokos vēl turas lapas, tik ilgi pēc Jurģiem (23.aprīlis) nebūs vēl zāles.

Sogad novembra pirmajā pusē, laikā līdz Mārtiņiem (10.novembris), mainīgi laika apstākļi. Mēneša sākumā dažādi nokrišņi, temperatūras pārsvārā plusos. Vēlāk nokrišņu mazāk, bet naktīs nelielis sals un arī dienās ap nulli. Daudzviet uz ceļiem apledojuši. Ap Mārtiņiem laiks mainīsies. Šāls atkāpsies, kļūs vējaināks, vairāk nokrišņu, pārsvārā lietus. Ar vienu vārdu sakot - slapjdraņķa nedēļa. Vēlāk, mēneša vidū, novembra miglas un temperatūra dienas laikā ap +5, +7°C. Novembra otrajā pusē, laikā ap Cecīliju (22.novembris), jau neatlaidīgāk sāks klauvēt ziemā. Šāls naktīs pastiprināsies un arī dienās temperatūra ne augstāka par nulli. Neliels sniedzīpīš. Ceļi daudzviet滑deni. Laikā ap Katrīnām (25. novembris) atkal vējaināks, vairāk dažāda veida nokrišņu, brīžiem arī putinās. Naktīs - ap nulli, dienās - nelielī plūsi. Vēlāk, pirms Andrejiem (30. novembris), Latvijas austrumos jau iestāsies nelielā ziemīņa, un tā jau būs uz palikšanu. Arī temperatūras dienas laikā būs ar nelieliem mīnusiem, brīžiem snigs un putinās.

Sala mēneša iezīmdienas (Mārtiņi, Katrīnas, Andreji) nosaka valdošos vējus, bet jo īpaši laikā līdz Ziemassvētkiem. Šīs dienas ir kā vārti ziemas vējiem. Laikā ap Katrīnām (25.novembris) un Andrejiem (30.novembrios) sākas vilku laiks, kas ir gada tumšakais un drūmākais laiks. Lai šo laiku darītu gaišaku un priečīgāku, līdz ar sveču gaismu Adventa (27.novembris) vainagā, senči šajā laikā gāja vakarēties viens pie otra un stāstīja pasakas, minēja mīklas un zīlēja nākotni...

Darbi novembrī

✓ Zāliens. No zāliena jānogrābj bagātīgi sabirušās koku lapas vai priežu skujas. Pilnīgi pietiks, ja zāliens tiks nogrābts vienas vai divas reizes, kad lielums lapu vai skuju jau nokritis.

✓ Stādījumi. Oktobrī jau esam izdarījuši lielākos stādījumu darbus. Rozes: uz ziemu rozēm apgrīž nenobriedušos un jēlos dzinumus - spilgti zaļi, gari dzinumi, kas nav paspējuši pārkoksnesīties - tie salā ies bojā tā kā tā. Rožu dobē vai ap atsevišķiem rožu ceriem var salikt kūtsmēslus, kam pa virsu klāj mulčas kārtu. Stīgotājrozes pieliec, pārsedz ar plēvi, jumta papi vai dēļu kājumu, atstājot vaļā sānu malas, kur plūst gaisam. Skuju likšana notiek tikai tad, kad gaisa temperatūra noslīd zem 0°C uz ilgāku laiku, pirms tam ap krūmu apberot sausu priežu mizu mulču vai kūdru (ņemot vērā mūsu mainīgos laika apstākļus ziemā, kad atkušņi mijas ar saliem, kūdra nebūs labākais veids, vēlamāk būs rupja mulča, jo atkūstot no tās liekais mitrums noteceš un, atkal sasalstot, mulča visa nesasals). Kūdra lieti derēs tad, ja rožu stādījumu sedz ar koka kastēm vai plēvēm - uz kūdras netiks kušanas ūdeņi. Egļu zarus nevajadzētu salikt par daudz, jo atkušņu laikā rozes var izsust. Visas nokritušās lapas vēlams savākt un sadedzināt. Augststumbra rozes ieziemo pieliecot (aukstākos reģionos) vai tāpat stāvus, elpojošā audumā iesaiņojot vainagu un nosaitējot stumbriņu. Ieziemo arī augļu kociņus, sevišķi, ja tie stādīti atklātas vietās, kur tos var apciemot meža dzīvnieki - šādā gadījumā mazākos apvelk ar drāšu pinumu vai koka redelitēm, ap stumbriņu saliekot skujas.

✓ Vasaras puķu traukus iztukšo - sala jūtīgos pilnībā iztukšo un tikai tad novieto glabāšanā.

Dārza darbus pabeidzot, noteikti jāpievērš uzmanība visām tehniskām lietām un iekārtām, kas saistītas ar dārzu:

□ Jāieziemo laistišanas sistēmas - ja tā ir automātiskā sistēma, tad jāveic tās atgaisošana, ko parasti veic sistēmu ierīkojušais un uzturošais uzņēmums. Arī šūtenes jāgatavo ziemai - jāņoņem visi savienojumu, jāizlaiž viss ūdens un jānovieto glabāšanā.

□ Jāsaves kārtībā plaujmašīnas, trimmeri - pēc pēdējās plaušanas mehānismus kārtīgi notira un nomazgā, vajadzētu veikt instrumentu apkopes, remontus, nažu asināšanas.

□ Dārza mēbeles vēlams ienest telpās vai vismaz pārkāpt ar ūdensnecaurlaidīgu pārkāpju.

□ No jumtiem, lietus noteikām jāiztira skujas, lapas un viss cits, kas sakräjies.

□ Komposta kaudzes pārjaukšana nāks par labu - ielaistais gaiss paātrinās sadališanos.

□ Rokas instrumentus notira, nomazgā un novieto sausā vietā.

Līdz ar sniegū jāuzstāda un jāuzpilda putniņu barotavas - būs prieks bērniem un visai ģimenei, arī ziemā Jūsu dārzs būs draugu pilns.

Lai justos mundri

Vēlamās atslodzes dienas. Laiks pirms un pēc Mēness fāžu maiņas, kad ieteicams atturēties no ūšanas, var lietot tikai ūdeni vai nesaldinātu tēju - **7.** (15.51-24.00), **8.** (00.00-03.51), **14.** (03.52-24.00), **15.** (00.00-03.52), **21.** (04.33-16.33), **29.** (02.18-24.00), **30.** (00.00-02.18) **novembrī.**

Īstā diena matu kopšanai, griešanai, lai tie ātri augtu, būtu veselīgāki un frīzura saglabātu formu - **20., 21., 22., 23.novembrī.**

Diena, kad parūpēties par ādu - augošā mēnesī barot, dilstošā - tīrīt: **4., 5., 8., 13., 22.novembrī.**

Ieguldī un tērē naudu, pirkumi sagādās prieku un labumu - **3., 10., 13., 22., 27.novembrī.**

Īstās dienas, kad mazgāt un balināt velu - šajās dienas tā būs baltāka, mazāk izmanto velas pulveri - **1., 9., 10., 18.novembrī.**

Mēness tukšais laiks - piemērots, lai pabeigtu iesākto, sakārtotu domas un atpūstos. Šajā periodā labāk ne-sākt neko jaunu, neparakstīt svarīgus līgumus, nepieņemt izšķirīgus lēmumus, jo rezultāts var nesniegt cerēto.

Novembrī - **1.** (4.43-16.43), **3.** (12.34-24.00), **4.** (0.00-5.05), **6.** (11.56-15.55), **8.** (15.54-23.45), **11.** (1.16-3.44), **12.** (14.44-24.00), **13.** (0.00-4.23), **14.** (15.51-24.00), **15.** (0.00-13.23), **16.** (12.57-24.00), **17.** (0.00-2.57), **19.** (0.02-5.14), **21.** (10.33-11.34), **22.** (19.41-24.00), **23.** (0.00-21.42), **25.** (5.52-24.00), **26.** (0.00-10.01), **27.** (23.47-24.00), **28.** (0.00-22.46).

Der zināt

Sudrabsveces jeb rudenīgās liesmas dārza pavēnī

Sudrabsveces īpaši izceļas kopējā dārza ainavā - līdz pat vasaras vidum būs redzams tikai lapotnes kupols, bet vēlāk sudrabsvece izšauj gaisā savas liesmas jeb ziedu vāles, kuru gaišās krāsas tik labi iederas uz tumša fona. Turklat ziediem ir patīkama un valdzinoša smarža, kam grūti turēties pretim.

Šādā gadījumā augs vizuāli izskatīsies novājināts, tiklīdz apstākļi uzlabosies, tas strauji atgūs savu krāšņu un spēcīgo lapotni. Tiesa, pirmajos divos gados, kamēr ziedaugs nostiprinās jaunajā vietā, laistišana veicama regulāri.

Rūpes par augu

Augšanas sezona laikā nav nepieciešama aktīva papildu mēlošana, bet vienu reizi sezona laikā vēlams augsnī bagātināt ar organisku mēlojumu. Regulāri jāseko līdzi, lai augsne būtu mitra un lapotni neskartu tieša, karsta saule, kas var radīt apdegumus. Nemot vērā, ka sudrabsveces nostiprinās lēni, pirmajos divos gados jaunais augs var arī neziedēt, lai gan spēcīgi stādi zied jau pirmsākā sezonā. Savukārt trešajā sezonā, iespējams, smagākais ziedu starus nāksies atsiet pie balsta. Ziedi prieši aptuveni līdz rudens vidum, bet pēc izziedēšanas parādīsies sēklotnes. Tās saglabās interesantu auga struktūru visu ziemu līdz pavasarim, kad vecā lapotne nogriezama līdz zemes virsmai.

Pārstādīt nelielu stādu ir samērā viegli, sarežģītā ir pāvairošana ar sakņu sadališanu. Ja tomēr nepieciešams sadalīt esošo augu, to veic pavasāri vai rudens, līoti uzmanīgi izrotot un divās vai trīs daļās sadalot vecā stāda sakneni. Sadališana gan nepieciešama reti, jo augs, līdzīgi kā peonijas, var augt vienā un tajā pašā vietā ilgus gadus. Sudrabsveces var pavairot arī ar sēklām, taču, lai rezultāts būtu veiksmīgs, šis process prasa rūpīgu vajadzīgās temperatūras nodrošināšanu.

Sudrabsveces ir drošas pret dažādiem augu kaitēkļiem, ja augsne allaž būs mitra vai to neapdraudēs stāvoši ūdeņi, sudrabsveces neveidošies arī rūsa vai sakņu puve.

Vietas izvēle un stādīšana

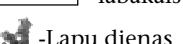
Gracīzais ēnmīlis labi dzīvos mitrā, auglīgā un trūdvielām bagātā augsnē, kas ir nedaudz skābena (ar pH 5.0-6.0) un ar labu drenāžu. Izvēlētajai vietai jābūt daļēji enainai vai pilnīgi noēnotai. Sudrabsvečem nevajadzētu izvēlēties vietu zem lieliem, pieaugušiem kokiem, jo tie radīs konkurenci attiecībā uz abiem augiem nepieciešamo mitrumu. Sudrabsvečem ar tumšo lapojumu tās krāsa ir intensīvāka saulainākās vietās. Jāņem vērā, ka nepietiekamas gaismas daudzuma un neatbilstošas augsnēs dēļ jebkuras šķirnes sudrabsveces var arī neuzņiedēt vispār.

Rudenī vai agrā pavasarī, kad izvēlēta augu stādīšanas vieta, tos izstāda aptuveni 0,5-0,8 m attālumā vienu no otra, un vislabāk tos stādīt nelielās grupās. Sudrabsveces attīstās samērā lēni, taču laika gaitā lapotne var ievērojami izplesties. Kailsakņu stādīs vēlams stādīt aptuveni 2,5 cm dziļāk par augsnē limeni, lai tie labāk pārdzīvot savas dzīvesvietas maiņu un netiktu traumēti. Kopumā sudrabsvece ir izturīgs augs, jo spēs pārdzīvot arī samērīgu sausuma periodu. Lai arī

Kalendārs Dārza darbu kalendārs novembrī

P	Jauns mēness no 30.10	Sk	Augošs mēness 21.51	Ū	14	Pilnmēness 15.52	Vr	21	Dilstošs mēness 10.33	L	28	Jauns mēness 14.18	St
O	1		7	8	15			22			29		
T	2		9	16				23			30		
C	3		10	17				24					
P	4		11	18				25					
S	5		12	19				26					
Sv	6		13	Vr	20			27					

-labākais laiks stādīšanai, koku un krūmu apgrīšanai, mēlošanai -nelabvēlīgs laiks dārza darbiem

-Lapu dienas

-Augļu dienas

Jaunākie žurnālu numuri

Citādā Pasaule

❖ Pēcnāves slava. Dārgakmeņos rotāti skeleti: svētie brīnumdari vai Vatikāna rūpals.

❖ Veselības horoskops. Jaunā rubriķā mēness cikla ietekme uz ikkatra labsajūtu.

❖ Mildronāta tēvs Ivars Kalviņš: "Dievs izvēlas cilvēku, kam viļš dod piekļuvu informācijai."

❖ Raganu galvaspilsēta Ape. Pilsētas iedzīvotāji ir sadraudzējušies ar būrējām.

❖ Seno baltu cīņu pētnieks: "Mēs varam no sava gara uztaisīt vairogu pār Latviju."

❖ Rakstnieces stāsts. Leģenda par traģisku mīlasstāstu kādā grāfiennes mājā Latvijas mazpilsētā.

❖ Katrā numurā: astroloģes un numeroloģes prognozes, cilvēkstāsti un sadzīves maģijas padomi, ziņas, grāmatu apskats un cita noderīga informācija.

Ilustrētā Pasaules Vēsture

❖ Vērmahta ķīmiķi gatavo benzīnu no okmeņoglēm. 1944.gadā padomju tanki nogriež Hitlera armiju no Rumānijas naftas laukiem, un drīz Trešā reiha bruņotajiem spēkiem sāk pietrūkt degvielas. Vienīgais glābiņš ir sintētiskais benzīns, kuru vācu rūpničas sarežģītā ķīmiskā procesā saražo no akmeņoglēm.

❖ Viduslaiku elites armija. Stīngra disciplīna, pārdomāta stratēģija, noteikta taktika. Templiešu bruņinieki ir krusta karu bīstamākā kaujasmasāma. Viņu svarīgākais ierocijs ir četrus metrus garš šķēps, darināts no oša koka un apgādāts ar asu dzelzs uzgali. To viņi izmanto, lai pārrautu ienaidnieka aizsardzības linijas. Bruņinieki teju vienmēr uzbrūk pirmie: tik ātri un vienoti, ka ienaidnieks pat nepagūst attapties.

❖ Latvijas arheologu vasara. Ar jauniem secinājumiem, pārsteigumiem un atradumiem arheologiem noslēgusies 2016. gada vasaras arheoloģiskā izpēte dažādās Latvijas vietās. Raksts par trim izrakumiem: skandināvu vikingu apmetnes meklējumiem Kuldīgas pusē, pētījumiem Grobiņā, kā arī Turaidas Jelgavkalnā. Savos stāstījumos arheologi atklāj, cik negaidītiem pavērsieniem pilni dažākt var gadīties darbi izrakumu laukumā.

❖ Kleita apdraud dzīvību. 19.gadsimtā sievietes apdraud kāds modīgs apģērba gabals - krinolīns. Tas ir nepraktisks, aizķeras aiz dažādiem priekšmetiem un neļauj iekāpt omnibusā. Taču pats galvenais – kleita viegli uzliesmo baznīcas sveču liesmās. Simtiem sieviešu sadeg dzīvas.

❖ Ceļotājiem pazīstams milzenis. Evereta, 1965: viens no pasaules vadošajiem lidmašīnu ražotājiem "Boeing" sāk būvēt lidaparātu, kas spēs pārvadāt daudz vairāk pasažieru nekā konkurenti. Top milzīgais "Jumbo Jet" jeb gaisa satiksmē tik pazīstamā "Boeing 747". Kad gaisā paceļas pirmais milzenis, inženieri vēl nenojauš tā turpmāko nozīmi aviācijas vēsturē.

❖ Grandiozais Tadžmahāls. Kad 1631.gadā dzemīdībās nomirst Lielo Mogolu impērijas valdnieka Džahāna mīlākā sieva Mumtāzmahāla, viļš noleja uzstūvēt mauzoleju, kas mīlotās sievietes skaistumu slavinātu mūžīgi. Strādnieku armija ķeras pie grūta uzdevuma – grandiozā celtne jāuzbūvē purvainā vietā Jamunas upes krastā.

❖ Hitlera Alpu pils. Berline ir Berline ar tās troksni, steigu, stresu un cilvēku pūliem. Kad Trešā reiha galvaspilsētas kņadas par daudz, Adolfš Hitlers vada valsti no savas noslēgtās kalnu pils Bavārijā. Berghofā, kā sauc šo īpašo rezidenci, apgrozās izmeklēta sabiedrība. Firera "galmā" ir viņa uzticamākie partijas biedri, suns Blöndi un, protams, Eva Brauna. Te trešā reiha vadonis var vadīt laiku pēc savas patīkšanas.

Zupas

❖ Viegli pagatavojamas, gardas, sātīgas zupas rudens un ziemas sezonai!

❖ Gada aukstākajā laikā arvien vairāk kārojas zupas, kas ne tikai sasildīs, bet būs garda un sātīga!

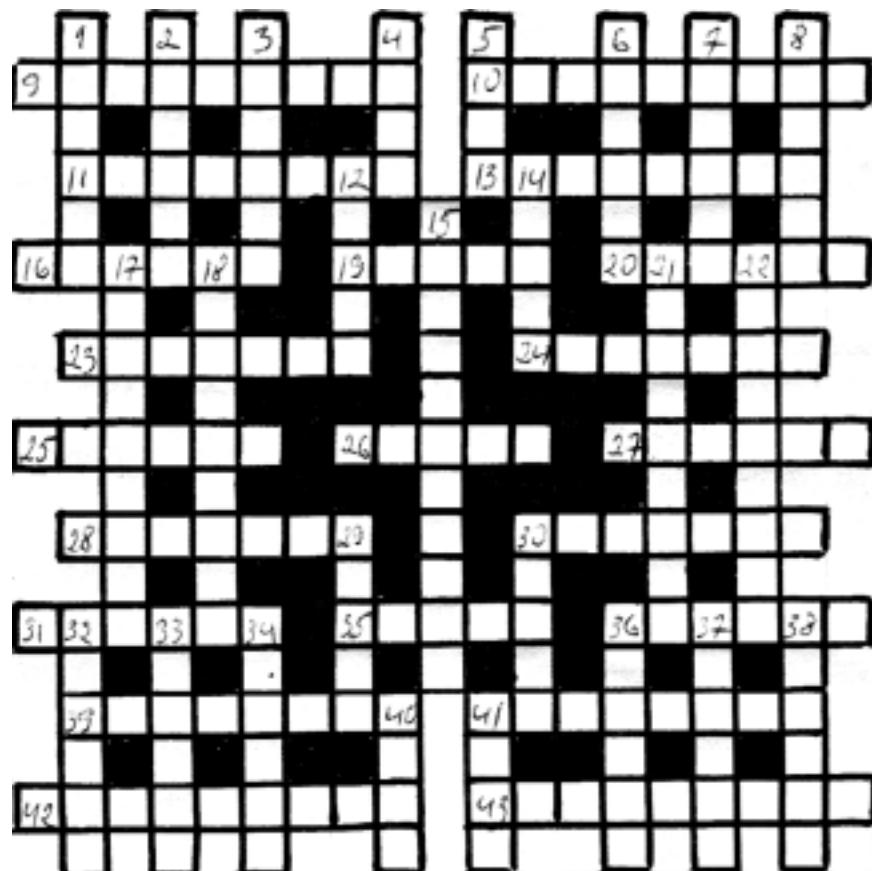
❖ Jaunajā speciālizdevumā "ZUPAS" gardas un sātīgas 50 receptes visai ģimenei, kā arī vērtīgi padomi to pagatavošanā.

❖ Uzzini, kā pagatavot biezzupas no ķirbjiem, burkāniem un citiem rudens dārzeniem, tāpat arī sātīgās gaļas zupas, veselīgās dārzenē, lēcu un pākšaugu zupas un, protams, zupu klasiku - soļanku, borsču, frikadeļu, kāpostu, biešu zupu. Kā arī modernās zupas ar latviešu virtuvei neierastām garšvielām - kariju, citronzāli, kuminu.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu.
Atbildes gaidām līdz 25.novembrim.

Sastādījis A. Levgovds

Krustvārdu mīkla novembrī

Horizontāli: 9. Neatkarīgas valstiņas valdnieks Indijā līdz 1956.gadam. 10. Īss, kodolīgs, dažos vārdos pateikts. 11. Plāna alvas folija. 13. Stops. 16. Stipri silts. 19. Cēlgāze. 20. Nepazīstamas. 23. Darba devējs, uzņēmuma īpašnieks. 24. Vēzis pēc vārišanas (krāsa). 25. Mājputns. 26. Brīļučūksa. 27. Niša sienā (gultai u.c.). 28. Purva ogas. 30. Gaiļu galvas rotas. 31. Monētas priekšpuse. 35. Dejotāju pāra uznākšana uz skatuves. 36. Sienas laukums, ko ierobežo arka un tās balsti. 39. Jauniesaucamais. 41. Padot. 42. Piespiesta (pie kā). 43. Sniegots.

Vertikāli: 1. Suķe. 2. Daudzkauso ekskavators. 3. Likmju sistēma algas noteikšanai.

4. Neizšķirts šaha spēlē. 5. Dvaša. 6. Pieturzīme. 7. Kaska. 8. Kosa. 12. Otrs brokastis. 14. Rupji aptests akmens sienu mūrēšanai. 15. Baletā – grupa, kas izpilda grupu dejas. 17. Īstenība. 18. Krustveida šķērslis, kas griežoties regulē gājēju kustību. 21. Dziedātāji. 22. Īsa dziesmiņa, ko parasti dzied kafejnīcās. 29. Gaismas kūli. 30. Lodes virsma. 32. Zodiaka zvaigznājs. 33. Eiropas arhitektūras stils 18.gadsimtā. 34. Hidrotehniska būve. 36. Bantes. 37. Paļas. 38. Saturna pavadonis. 40. Lūk, rau! 41. Personas dokuments.

Oktobra mīklas atrisinājums

Horizontāli: 9. Metodiķis. 10. Petīcijas. 12. Temps. 13. Sveikas. 14. Veseris. 17. Atols. 19. Lemesis. 20. Tūjas. 22. Mirkis. 23. Vizulis. 27. Bojāt. 28. Unitāri. 29. Fakts. 32. Tosters. 34. Cietums. 38. Reizē. 39. Rafinētas. 40. Vinegrets.

Vertikāli: 1. Rezervāts. 2. Vokāļi. 3. Filejas. 4. Biste. 5. Sepse. 6. Viveles. 7. Zilene. 8. Vakariņas. 11. Ampeles. 15. Mediāna. 16. Liķieri. 18. Laikā. 21. Ūnija. 24. Kolonijas. 25. Stallis. 26. Stomatīts. 30. Traucēt. 31. Bilites. 33. Trusis. 35. Talārs. 36. Ērtas. 37. Kēķis.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrūnis).

Atpūta uz avizes. Iesūtīja Ilona Slucka no Semenovas.

Rudens vakaros, lasot vislabāko laikrakstu "Vaduguns"! Iesūtīja Guna Kurgane.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Re, kā!

Salūzis auto uz ceļa. Cik ilgi tas tur stāvēs?

Laikraksta "Vaduguns" redakcija saņēma lasītāju vēstuli, kuri uz ceļa braucamās daļas Balvos ievērojuši jau ilglaicīgi novietotu salūzušu automašīnu.

"Balvos, Brīvības ielā, braucot uz bijušā gaļas kombināta pusi, pretī mazdārziņiem uz brauktuves jau trešo nedēļu tiek "remontēts" auto. Vai tas ir normāli, ka uz šādas ielas ceļa braucamās daļas ilgstoši atrodas "šrots"? Iespējams, blakus esošās mājas pagalmā vairs nav vietas jaunam eksponātam, bet vai tādēļ citiem braucējiem jāpacieš neērtības, automašīnu apbraucot, īpaši, ja pretī brauc citas automašīnas? Vai vispār ir kādi noteikumi, kas regulē šādas situācijas - cik ilgi un kādas automašīnas drīkst atrasties pilsētā uz brauktuves?" jautā lasītāji.

Saņemot lasītāju vēstuli, redakcija sazinājās ar Balvu novada pašvaldības policiju, kas noskaidrot izveidojušos situāciju nekavējoties devās arī pie mājas saimnieka, pie kuras automašīna novietota. Pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE pastāstīja, ka automašīna nepieder mājas saimniekam, bet tās īpašnieks ir kāds cits cilvēks. Amerikāņu markas automašīna "Dodge" ir salūzusi un dotajā brīdī tiek gaidīta nepieciešamā rezerves detaļa, kas pasūtīta no Amerikas, tādēļ arī paša auto dīkstāve uz ceļa braucamās daļas ieilgusi. "Automašīnai ir spēkā esoša

Foto - A.Ločmelis

Brīvības iela. Jautāta, vai ir izstrādāti Balvu novada pašvaldības saistošie noteikumi, kas paredz, kā rīkoties tamīdzīgos gadījumos, ja automašīna uz ceļa braucamās daļas atstāta ilgstoši, pašvaldības policijas priekšniece R.Kravale skaidro, ka šādu noteikumu nav. Amatpersonu darbības reglamentē Ministru kabineta noteikumi. "Kopumā Balvu novadā un pilsētā šādu gadījumu nav daudz. Jebkurā gadījumā noskaidrojam katras konkrētās situācijas apstākļus, tad arī pieņemam lēmumu," skaidro R.Kravale.

Attēlā redzama rakstā minētā automašīna Brīvības ielā.

tehniskā apskate, veikta obligātā civiltiesiskā apdrošināšana - pie šiem apstākļiem nav pamata atzīt to par ilgstoši atstātu uz ceļa. Jebkurā gadījumā šo pirmsdien (saruna notika pagājušas nedēļas ceturtdienā) rezerves detaļai

vajadzētu pienākt Latvijā, tad arī automašīnu no ceļa noņems. Konkrētajā situācijā automašīna tik ļoti ceļu satiksmei netraucē, tādēļ aicinu iedzīvotajus izturēties ar sapratni," teica pašvaldības policijas priekšniece.

Problēma

"Guļ, dzer, un alus pludo pa grīdām!"

Laikraksta "Vaduguns" redakciju apmeklēja kāds Balvu novada iedzīvotājs, kurš visu pensionāru un pārējo Balvu autoostas apmeklētāju vārdā atbildīgos cilvēkus aicina vairāk pievērst uzmanību situācijām, kad piedzērušās personas autoostas uzgaidāmajā telpā uzvedas neadekvāti un traucē pārējiem cilvēkiem.

"Tas, kas ik pa laikam notiek Balvu autoostā, nav normāli. Piemēram, pagājušajā piektdienā gandrīz visu dienu pavadiju autoostā un nebija kur piesēst. Autoostas uzgaidāmajā telpā sanāca dzērāji ar alus pudelēm rokās. Viens piedzēries gulēja, pārējie dzēra, dziedāja, un alus pludoja pa grīdām. No kādas darbinieces putas bija vērojama vienaldzība. Divreiz aizrādīju, lai sauc policiju. Atbildēja, ka policiju nesaiks, jo tās nav viņu problēmas. Vienīgi kāds autobusa šoferis ienāca uzgaidāmajā telpā, ieraudzīja notiekošo un pateica: "Šeit restorāns atklāts, vai?!" Ar to arī viss beidzās, bet mums, pensionāriem, autoostā vairs nav kur apsēsties. Savukārt ar to zvanīšanu policijai arī ir tā, kā ir. Ja pensionārs zvanīs, tā tas plēgurs uzreiz saka, ka dabūsi pa muti, un ciet klusu! Lai jau ubago to naudu, bet ja piedzērušies guļ uz soliem un paliek agresīvi... Paldies gan atbildīgajam par autoostas telpām, kurš vienreiz šādas nekārtības redzēja, izsauca policiju un dzērājus aizveda prom. Šis vīrietis ir goda vīrs, tomēr aicinu, lai viņš arī saviem darbiniekiem paskaidro, ka šādas situācijas nav pieļaujamas un par tām nekavējoties jāziņo," aicina pensionārs no Balvu novada.

Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE pastāstīja, ka policija ļoti bieži saņem izsaukumus tieši uz autoostu, un vismaz 30% no visām Balvu atskurbtuvē ievietotajām personām nogādā tieši no autoostas telpām vai

Foto - A.Ločmelis

Autoosta. Tas, ka autoostas telpas iecienījuši pārlieku piedzēruši cilvēki, diezgan regulāri parādās gan pašvaldības, gan arī Valsts policijas reģistrētajos notikumos. Kā pastāstīja kāds piedzīvotājs, dažādu aizdomīgu ģimju netrūkst arī pie tirdzniecības centra "Planēta" centrālās ieejas, kur regulāri pulcējas šādi cilvēki.

tās apkārtnes: "Autoosta ir tā vieta Balvu pilsētā, kur pašvaldības policijas darbinieki bieži dodas ne tikai pēc izsaukumu saņemšanas, bet tur regulāri veicam reidus arī profilaktiskos nolūkos ikdienā. **Cienām pārējos autoostas apmeklētājus, tādēļ, rūpējoties par viņu drošību un lai vēl vairāk cīnītos ar šo problēmu, šobrid tiek risināts jautājums arī par video novērošanas kameras uzstādīšanu autoostā. Kameras uzstādīšana ir darba plānā un tas tiks izdarīts, tiklīdz būs nepieciešamie līdzekli."**

Informē policija

No 24. līdz 30.oktobrim Valsts policijas Balvu iecirkņa apkalpojamajā teritorijā par atrašanos sabiedriskā vietā alkohola reibumā sastādīti astoņi administratīvā pārkāpuma protokoli un reģistrēti seši ceļu satiksmes negadījumi bez cietušajiem, viens – ar cietušo. Par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā sodīti trīs cilvēki (divi autovadītāji un viens velosipēdists), kā arī policijas darbinieki septiņas reizes devās uz ģimenes vai sadzīves rakstura konfliktiem.

Izraisa sadursmes

24.oktobrī Balvā 1935.gadā dzimis vīrietis atpakaļgaitā vadīja automašīnu "Volkswagen", nepārliecinājās par drošību un izraisīja sadursmi ar stāvēšanai novietoto automašīnu "Opel", kuras īpašnieks ir 1954.gadā dzimis vīrietis. Par negadījumu uzrakstīts saskaņotais protokols.

25.oktobrī Balvā novada Tilžas pagastā 1966.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Volkswagen" ar piekabi, neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, iebrauca pretējā joslā un izraisīja sadursmi ar tādas pašas markas automašīnu "Volkswagen", kuru vadīja 1942.gadā dzimis vīrietis. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Kuram gan negadās?!

Savdabīgs gadījums noticis Balvu novada Bērzpils pagastā. 24.oktobrī pulksten 20 policijai piezvanīja kāds vīrietis un paziņoja, ka ir apmaldījies. Pēc aptuveni divām stundām ap pulksten 22 ar policiju sazinājās tas pats vīrietis un pastāstīja, ka viss ir kārtībā – palīdzība vairs nav nepieciešama.

Nobrauc no ceļa un apgāžas

25.oktobrī Balvā novada Kubulu pagastā 1975.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Renault", netika galā ar tās vadību, nobrauca no ceļa braucamās daļas un apgāzās. Autovadītājs negadījumā necieta. Notiek izmeklēšana.

Kaimiņš sašauj suni

26.oktobrī policija saņēma iesniegumu no 1971.gadā dzimušā vīrieša, ka Balvu novada Lazdukalna pagastā kaimiņš sašāvis viņa suni. Uzsākta administratīvā lietvedība. Sunim dzīvības briesmas nedraud.

Brauc dzērumā

26.oktobrī Baltinavā 1961.gadā dzimis vīrietis brauca ar velosipēdu 2,19 promiļu alkohola reibumā.

26.oktobrī Viļakas novada Šķilbēnu pagastā dzērumā ar automašīnu "Volkswagen" brauca 1968.gadā dzimis vīrietis. Abos gadījumos sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli.

Sabojā automašīnas riepas

Naktī no 26. uz 27.oktobri Balvā kāda vīrieša piederošajai automašīnai "Mercedes Benz" bojātas - sagrieztas riepas. Nodarītie materiālie zaudējumi – aptuveni 300 eiro. Uzsākts kriminālprocess.

Dzērumā sabiedriskā vietā

27.oktobrī Balvā 1970.gadā dzimis vīrietis atkārtoti gada laikā sabiedriskā vietā atradās alkohola reibumā. Šoreiz vīrietim konstatēja 2,57 promiļu reibumu.

28.oktobrī pulksten 16.50 Balvā 1971.gadā dzimis vīrietis atkārtoti gada laikā atradās sabiedriskā vietā alkohola reibumā. Virietim konstatēja 3,02 promiļu reibumu.

28.oktobrī pulksten 19.50 Balvā 1970.gadā dzimis vīrietis atkārtoti gada laikā atradās sabiedriskā vietā alkohola reibumā, kuram konstatēja 2,55 promiļu reibumu. Visos gadījumos sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli.

Gūst traumas

27.oktobra vakarā Baltinavas novadā 1989.gadā dzimis vīrietis brauca ar motociklu, kas nebija noteiktā kārtībā reģistrēts, un nobrauca no ceļa. Vadītāju ar negadījumā gūtajām traumām nogādāja slimnīcā. Policija skaidro notikušā apstākļus.

Informē UR**Vienkāršo valsts nodevu nomaksas kārtību**

Ministru kabinets apstiprināja noteikumus, kas paredz izmaiņas valsts nodevu likmēs ierakstu izdarišanai uzņemumu reģistra žurnālā un komercreģistrā, kā arī jaunu principu to piemērošanā, lai nodrošinātu uzņemējiem ērtāku pieejamību **Uzņemumu reģistra pakalpojumiem**.

Ministru kabineta noteikumi "Par valsts nodevu, kas maksājama par ierakstu izdarišanu uzņemumu reģistra žurnālā un komercreģistrā, kā arī iesniedzamo dokumentu reģistrēšanu" ir izstrādāti ar mērķi atvieglot Uzņemumu reģistra klientu un darbinieku ikdienu, skaidri nosakot, cik jāmaksā par pieteikuma iesniegšanu.

Līdz šim gadījumos, kad SIA nepieciešams pieteikt vairākas izmaiņas, bija jāveic sarežģīts aprēķins, tad turpmāk maksā tiks noteikta atkarībā no pieteikto izmaiņu skaita – veicot vairākas izmaiņas vienlaikus, tiks piemērota viena nodeva.

Piemēram, ja pašlaik SIA, iesniedzot pieteikumu par pamatkapitāla denomināciju uz eiro, kas sastāv no vairākām izmaiņām (ieraksta izdarišanu par izmaiņām pamatkapitālā, statūtu grozījumu reģistrēšana, dalībnieku reģistra reģistrēšana (pievienošana lietai)), valsts nodevas maksā ir 42,69 eiro, pēc jauno noteikumu spēkā stāšanās, atbilstoši jaunajam cenrādim, tā būs 35 eiro.

Uzņemumu reģistra klientu ērtībai valsts nodevu likmes sakārtotas tabulā, lai tās būtu ērti pārskatāmas un piemērojamas. Kā arī valsts nodevu likmes ir noapaļotas līdz veseliem eiro, lai samazinātu klūdaini veikto valsts nodevu apmaksas gadījumu skaitu.

Noteikumi stājas spēkā 2016.gada 1.decembrī.

Baltinavas novada domē**20.oktobra sēdes lēmumi
Apstiprina muzeja nolikumu**

Apstiprināja Baltinavas novada domes nolikumu "Baltinavas Novada muzeja nolikums". Nolikums nosaka, ka muzeju dibina, reorganizē un likvidē novada dome, nemot vērā Latvijas Muzeju padomes atzinumu. Muzeja likvidēšanas gadījumā muzejam ir pienākums konsultēties ar Latvijas Muzeju padomi par turpmāko rīcību ar Nacionālajā muzeju krājumā iekļautajiem muzeja priekšmetiem.

Apstiprina krājuma komisijas nolikumu

Apstiprināja novada domes nolikumu "Baltinavas Novada muzeja Krājuma komisijas nolikums". Krājuma komisiju vada muzeja vadītāja, kas ir arī krājuma glabātāja. Komisijas sastāvā, kuru apstiprina Baltinavas novada dome, ir Baltinavas pagasta bibliotekāre Ināra Bubnova, Baltinavas vidusskolas vēstures skolotāja Inta Ludborža un Baltinavas Kristīgās internātpamatiskolas skolotāja Marita Kušnire.

Veiksmes prognoze

2.novembris. No plkst. 9.57 dzīve liksies gaišāka, debesis – zilākas un gumijkoks – zaļāks. Katrs no mums pats savas laimes kalējs. Viens uzsāks ko jaunu, otrs uzrakstīs izcilu referātu vai projektu, bet trešais radīs kādu mākslas šedevru. Arī skolēni savus vecākus šodien var iepriecināt ar kādu labu atzīmi.

3.novembris. 'Čika' laika dzirksteles Tavās biksēs var ielekt no plkst. 12.35 līdz 24.00, tāpēc grūtākos darbus ieteicams paveikt līdz pudsienām. Šaubos, vai kādam savā profesionālajā jomā šodien izdosies paveikt ko grandiozu. Neizlēmība un neprasme pieņemt pareizos lēmumus šodien daudziem būs klupšanas akmens. Priečāšos, ja Tu būsi izpēmums.

4.novembris. Šīnā piektdienā plkst. 11.48 zebras melno svītru nomainīs baltā, kad var izdoties gan darījumi, gan atpūtas braucieni, gan patikams randīš ar mījoto. Arī darbs ar dažādu informāciju var būt ražīgs gan pedagoģiem, gan studentiem, gan skolēniem, gan protams, žurnālistiem. Skolas bērni var paspīdēt ar savu erudīciju gan konkursos, gan olimpiādēs, gan eksāmenos.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Informē CSSD**Kā turpmāk varēs iegūt autovadītāja apliecību Latvijā**

Šī gada 1. novembrī spēkā stājas grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.358 "Noteikumi par transportlīdzekļu vadītāju apmācību un transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmām".

Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) dati liecina, ka katru gadu autovadītāja apliecību iegūst aptuveni 33 tūkstoši cilvēku, tostarp 24 tūkstoši iegūst vieglā auto vadītāja apliecību. Tas nozīmē, ka izmaiņas skars daudzus.

Pirmajā vietā gan ir drošība. Statistika liecina, ka 2015. gadā uz Latvijas ceļiem bojā gāja 188 cilvēki, tādējādi Latvija ierindojas starp tām trīs Eiropas valstīm, kur ceļu satiksmes negadījumos, rēķinot uz 1000 iedzīvotājiem, bojā gājuši visvairāk cilvēku.

Sliktāk kā pie mums bijis tikai Rumānijā un Bulgārijā. CSDD cer, ka stingrākas prasības autoskolu kursantiem paaugstinās nākamo autovadītāju kvalitāti un uz ceļiem kļūs drošāk.

Četras galvenās izmaiņas, kas jāzina topošajiem šoferiem:

- maksā par B kategorijas apmācībām var pieaugt par 40-50%.
- teorijas daļa kļūs sarežģītāka un ilgāka, turklāt ne tikai uz papīra, bet arī praksē.
- praktiskā apmācība - braukšanas stundas - kļūs sarežģītāka un ilgāka tikai uz papīra, bet maksā par to var pieaugt.
- autoskolas, kas izmanto pelēkās shēmas dokumentu noformēšanai, apmācībām vai nodokļu maksāšanai, nonāks riska zonā un tām būs daudz vieglāk atņemt licenci.

Pasniedzējus un autoskolu instruktorus arī gaida pārmaiņas.

Kā mainīsies apmācību un apmaksas kārtība?

Kopumā apmācību kārtība kardināli nemainīsies, bet ir svarīgi zināt, lūk, ko: ja līdz šim eksāmenus CSDD iespējams kārtot ne vēlāk kā trīs gadu laikā pēc tam, kad pabeigta vadīšanas apmācība, tad pēc 31.oktobra eksāmeni jākārto ne vēlāk kā trīs gadu laikā pēc reģistrēšanās mācību grupā, proti, no teorētiskās apmācības uzsākšanas. Kādam tas varbūt būs pārsteigums, taču nereti gadās, ka eksāmenu kārto cilvēki, kuri apmācības sākuši pirms pieciem, sešiem gadiem. Praksē neizmantojot satiksmes noteikumus, viņi paspējuši visu aizmirst.

Apmaksas kārtība apmācīmajiem mainīsies kardināli – pēc 31.oktobra viss būs jāmaksā tikai autoskolai, arī pilna maksā par praktiskajām braukšanas nodarbi bām. Izmaiņu autori cer - pat, ja nelegālo maksājumu shēmas netiks izskaustas pilnībā (ipaši par vadīšanas apmācību), tad vismaz tiks samazināts neuzskaitītās naudas apjoms. Tāpat šādā veidā arī autoskolām būs lielākas iespējas ietekmēt vadīšanas apmācību instruktors. Tas var būt efektīvi, nemot vērā to, ka braukšanas stundu skaits pieauga.

Jaunie noteikumi, kas stāsies spēkā 1.novembrī, paredz, ka autoskolai obligāti jānoslēdz ligums ar apmācīmajiem, norādot visas maksas – par reģistrāciju grupā, mācību kartes noformēšanu, teorētisko apmācību, maksā par braukšanas stundu u.c.

CSDD ieskatā, tas samazinās to gadījumu skaitu, kad cilvēkiem negaidīti tiek prasīta maksā par to, ko viņi varēja izdarīt pāri bez maksas (piemēram, pieteikties valsts eksāmenam).

Kā mainīsies teorētiskās apmācības?

Pirmkārt, teorētiskās apmācības programmā tiks iekļautas jaunas tēmas, līdz ar to tās ilgums, visticamāk, pieauga. Paredzētas tādas tēmas kā, piemēram, bīstamu situāciju prognozēšana un risku

novērtēšana, paredzētas arī padziļinātas zināšanas par mazaizsargāto satiksmes dalībnieku drošību (gājēju un velosipēdistu). Tiek mēta jaunas prasības gājējiem vai velosipēdistiem nav paredzētas. Pagaidām nav ieplānoti arī ceļu satiksmes pamatnoteikumu apmācība skolās.

Otrkārt, teorētiskās apmācības programma tiks sadalīta apmācības tēmu moduļos. Katra moduļa minimālais ilgums ir piecas mācību stundas (45 minūtes katra). Katram apmācīmajam būs jāapmeklē visi moduļi pilnā apmācībā, un šis fakti būs jānorāda apmācību žurnālā. Ja būs izlaista kaut vai viena stunda no piecām, viss modulis būs jāapmeklē vēlreiz. Teorētiskā apmācība varēs ilgt ne vairāk kā vienu gadu.

Treškārt, nedēļas laikā varēs mācīties ne vairāk kā trīs dienas, tas nozīmē, ka "ekspreskursi", kur teoriju apgūst nedēļas laikā, pazudīs uz neatgriešanos.

Kas mainīsies praktiskajās apmācībās - braukšanā?

Pirmkārt, praktiskās apmācības papildinātas ar jaunām obligātajām programmām - braukšana pa slidenu ceļu, spēja tikt galā ar sanešanu, ekstrēma bremzēšana, pēkšņa šķēršķa apbraukšana u.c. Tas, kā tiks pārbaudīts, vai kursants apguvis visas programmas, vai tās tikai ierakstītas apmācību kartē, nav zināms.

Otrkārt, pieauga mācību stundu skaits, kas kursantam jāpavada pie stūres - no 14 līdz 20 stundām. Praksē tas nozīmē, ka apmācīmajam tās būs jāapmaksā autoskolā, pat tad, ja viņš nejūt nepieciešamību pēc 20 vadišanas stundām.

Kārtība, kā tiks kontrolēts, cik daudz stundu patiesībā apmācīmajais nobraukājis, MK noteikumos nav iekļauta. Nav skaidrs, kas traucēs atsevišķiem instruktoriem arī turpmāk mācību kartēs ierakstīt tikai minimālo stundu skaitu, bet maksu par pārējām stundām saņemt, apejot visus uzskaites mehānismus.

Kas mainīsies autoskolām?

Katrai autoskolai būs jābūt savam mācību laukumam braukšanas apmācībām vai vismaz pieejai šādam laukumam (piemēram, oficiāli noformēta noma). Tiesa gan, šī prasība stāsies spēkā tikai 2018.gada 1.janvārī, tas ir, vairāk nekā pēc gada.

Svarīgāks fakti ir tas, ka no 1.novembra CSDD būs tiesības nekavējoties atņemt (vai apturēt atļaujas darbību) autoskolai tiesības mācīt kursantus, ja tiek konstatēti dokumentu noformēšanas pārkāpumi. Pašlaik tas iespējams tikai atkātoti konstatējot līdzīgus pārkāpumus. Līdz ar šo normu riska grupā nonāk autoskolas, kas darbojas pēc *pelēkajām* shēmām.

Turklāt tagad visiem teorētisko priekšmetu pasniedzējiem būs jābūt vismaz 2. līmeņa profesionālajai augstākajai izglītībai, kā arī tās kategorijas transportlīdzekļu vadītāja apliecībai, ko viņš apmāca.

Braukšanas instruktoriem kā obligāta prasība noteikta vismaz 1. līmeņa profesionālā augstākā (koledžas) izglītība un vismaz trīs gadu transportlīdzekļu vadītāja stāzs. Instruktoriem arī būs jānoslēdz ligums ar autoskolu vai jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā kā komersantam un atkal jānoslēdz ligums ar autoskolu.

Autoskolām savukārt CSDD jāreģistrē laiks un vieta, kur notiek visas teorētiskās apmācības. No 2018.gada 1. janvāra visi apmācību papīra žurnāli teorētiski kļūs par vēsturi, un apmeklējums un apmācību tēmas būs jāraksta CSDD elektroniskajā sistēmā.

Nakts	Dienā
T 2.11	-1
C 3.11	0
Pk 4.11	-1
S 5.11	+1

Gismeteo.Jaunumi.

Ikvienam ir iespēja īsi un konkēti pateltīt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, paligam. Dargi tas nemaksās - tikai 3 eiro par 25 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".

Paldies radiem un draugiem, kuri atcerējās mani LIELAJĀ jubilejā.
Daina Erdmane

Krišjānu pagasta pensionāru sirsniņš PALDIES pagasta pārvaldei, kluba vadītājai Inesei, pašdarbnieku komandai, Žiguru kapelai par jauko pēcpusdienu 29.oktobrī.

Paldies dr. L.Kozlovskai par iejūtīgo ārstēšanu, mācītājam M.Vaickovskim par sirsniņo izvadišanu, visiem, kuri juta līdzi, palīdzēja, bija kopā, izvadot **Martu Avotiņu** pēdējā gaitā. Māsas, bērni, mazbērni

Dažādi

9.11.2016.
autoskolā
"Delta 9V".
uzsāk
kursantu
uzņemšanu **B kategorijā**.
Braukšanas apmācība ar eksāmena
Audi A3. Tālr. 29208179.

Griež bīstamus kokus kapos, pie
elektrolīnijām. Tālr. 26372392.

Atbrivo no iesnām; ārējo muskuļu
stīvuma, miega traucējumiem.
Tālr. 28372379.

SIA "Edenta Pluss"
izgatavo visu veidu izņemamās un
neizņemamās zobu protēzes, visu
veidu loku protēzes, kā arī
metālkeramiku un plates no elastīgās
plastmasas un **veic protēžu
labošanu**. Izgatavošanas laiks
minimāls.

SIA "Edenta Pluss" atrodas
Rēzeknes poliklinikas telpās,
18.novembra ielā 41, Rēzeknē.
Tālrunis saziņai: 64622473.

Apdares darbu strādnieks ar
pieredzi (flīzēšana, špaktelēšana
ut.) piedāvā savus pakalpojumus.
Tālr. 26146679.

Dāvina

Dāvina labam saimniekam
takšu puiku.
Tālr. 26691041.

Pazudis

Balvos pazudusi ruda, 15 gadus
veca, vidēja lieluma sunīte.
Tievas, klibas kājiņas.
Tālr. 26626157.

Aizbēdzis jauns, melns vilciņš
'Džimis'. Atlikzība garantēta.
Tālr. 26122957.

ECO FABRIKA
TRADICĀLĀS IZSTRĀDĀJUMI
www.ecofabrika.lv

NOVEMBRIS

SIA „ECO FABRIKA”, BALVI, VIENĪMES IELĀ 28.

Apsveikumi

Šie gadi - vērtība, kas Tev ir dota,
To vajag novērtēt, jo tas Tavs mūzs,
Un Tavā mūžā skaistākā no rotām
Ir sirsniņa, kas Tavā sirdī mīt.

Mīli sveicam **Emīliju Ivanovsku** dižā 95 gadu
jubilejā! Novēlam saules siltumu, gaišas domas, Dieva
svētību un no miljājiem mīlestību.
Kaimiņi Kornejevi "Mežezeros"

Ko gan šodien vēlēt Tev,
Kad ceļš tik garš ir nostāigāts?
Paldies par visu, ko mums devi,
Par to, ka vienmēr biji klāt,
Mūs mīlejī Tu, nesaudzējot sevi,
Paldies par visu, visu, māt!

Mīli sveicam **Jevgeniju Otvari** 90.dzimšanas dienā!
Vēlam vēl daudz smaržojošu pavasaru, saulainu vasaru,
zeltainu rudenī un baltu ziemu!
Sveic meita, mazdēls ar sievu un mazmazmeitīņa
Rīgā, un radi Tukumā

Lai domu spārni, smalki kā zīds,
Nes vienmēr uz varavīksni!
Lai allaž uz pleca saules pilns rīts
Vērš nedienu zeltainā drīksnā.
Lai sveicina cīrulis mākoņos un purene kumeļa pēdā,
Lai laime nes klēpjiem mīlumu
Un rieksta čaulā slēdz bēdas.

Sirsniņi sveicam **Inesi Dvinsku** dzimšanas dienā!
No sirds vēlam daudz laimes, veselību, panākumus, veiksmi
darbā, saticību un mīlestību ģimenes dzīvē.
Ar cieņu, SIA "Stigma" kolektīvs

Vai tādu mūžu var mērit vien gados,
Ja tajā atdots un ziedots it viess.
Mērīsim mūžu ar grumbām uz vaiga,
Ar to sudrabu matos, kas krāsts.

Sirsniņi sveicam ilggadējo p/s "Baltinava" strādnieku
Aloizu Ločmeli 85 gadu jubilejā! Vēlam stipru veselību,
spēku un izturību turpmākajos dzīves gados.
Meščanovs, Zelčs, Boldāne, Keiša, Mežale,
Vizule, Mežale, Višņakova

Lai sumināts Tavs gadu gājums
Un tajā nodzīvoto gadu krājums.
Lai gados nākamajos dzīvē veiksme
Un veselības nekad nepietrūkst.
Mīli sveicam **Leontīnu Borisovu** skaistajā dzīves
jubilejā! Vēlam izturību, spēku, stipru veselību un
Dieva svētību turpmākajiem dzīves gadiem.
Brālis Vitolds, māsas Nīna, Geņa

**Abonēšanas indekss -
3004**

**Laikrakstu
"Vaduguns"**

izdevīgāk abonēt

● REDAKCIJĀ, Teātra ielā 8,

Balvi, līdz 23.decembrim.

Darbdienās no plkst. 8.00 līdz 17.00

● VIĻAKĀ, TAUTAS ielā 6
(otrdienās)

Turpinās preses abonēšana 2017.gadam

Abonēšanas cenas EUR

Abonēšanas periods	Fiziskām personām	Juridiskām personām	FIZISKĀM PERSONĀM 2016.gada 12 mēnešu abonentiem
1 mēnesis	5.22	6.50	4.70
3 mēneši	15.56	19.50	14.00
6 mēneši	30.00	37.50	27.00
12 mēneši	57.78	72.00	52.00

Pārdod

3.novembrī "Supernetto" telpās tirgos Igaunijā ražotus palagus, segas, spilvenus.

Pārdod sausu, skaldītu malku ar piegādi. Tālr. 26425960.

Pārdod skaldītu, krāmētu malku. Arī sausu. Tālr. 25442582.

Pārdod Stihl MS-260. Tālr. 29250197.

Pārdod grūsnu teli (XG) un zosis. Tālr. 26558382.

Pārdod slaucamu govi, 2.laktācijā, un 4 mēnešus vecu bulliti. Tālr. 26524431.

Pārdod grūsnu teli. Tālr. 26420208.

Pārdod trušus. Tālr. 26658778.

Pārdod sivēnus. Tālr. 26462278.

Pārdod burkānus, kartupeļus, cukurbieties, graudus lopbarībai, pārtikai, sienu. Tālr. 25442582.

Pērk

Z.S "Strautiņi" iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

SIA "ĀIBI" pērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus.
Pērk arī gaļas šķirnes jaunlopus eksportam. Labas cenas! Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "LATVIJAS GAĀA" iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus.
Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 28761515.

SIA "Lauku Miesnieks" iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 20207132.

SIA RENEM iepērk jaunlopus, liellopus, aitas. ELEKTRONISKIE SVARI. Paaugstinātas cenas!
Skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu. Tālr. 29996309, 26447663, 29485520, 26393921, 65329997 vai pa e-pastu:re-nem@inbox.lv

Pērk meža ipašumus ar zemi un cirsmas. Tālr. 29433000.

Pērk vecas koka ēkas - mājas, klētis, kūtis, rījas un šķūņus. Samaksa uz vietas skaidrā naudā. Tālr. 26176904.

Kad vakaram Tavam neaust vairs rīts,
Kad mūžibas gājiens Tev iežvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžibā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.

(B.Senkeviča)

Esam kopā ar **Ruditi Bukšu** un pārējiem mīļajiem piederīgajiem šai grūtajā dzives brīdi,

STĀNISLAVU BUKŠU debesu valstībā pavadot.

Vilakas evanģēliski luteriskā draudze

Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība,
kas man tic, tas dzīvos, arī ja tas mirs.

(Jp.11:25)

Izsakām vispatiesāko līdzjūtību **Rudītei, Gatim, Mārai, Līvai un ciemam tuviniekiem, STĀNISLAVU BUKŠU** pavadot Mūžibā.

Balvu ev.lut. draudze un mācītājs

Tavu dvēseli uz spāriem enēģeli aiznes,
Ar mīliem vārdiem lielo sāpi vieglāk bur,

Lai Tavi mīlie var tālāk dotoies, Par visu labo Tev pateicoties.

(B.Koknese)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Ingai Carevai**, no brāļa **STĀNISLAVA BUKŠA** uz mūžu atvadoties.

Sieviešu deju kopas "Gaspaža" dalībnieces

Nu Dievs tevi mūžibā sauc,
Tu satver viņa mīlās rokas.
Lai mūža riets tev kļusi jauts,
Lai ceļš uz zvaigznēm vijas.

Skumju brīdi domās esam kopā ar **Rudīti, Gati un mazbēriem**, Mūžibā pavadot **STĀNISLAVU BUKŠU**.

Ārija, Andrejs Baranovski

...iznāk preti rudens diena,
Aizlījusi, pelēkruda,
kā ar rudens lietus lāsēm
Sirds ar skumjām sarunājas.

(S.Kaldupe)

Nespēdam atviegloj zaudējuma sāpes, sakām patiesus mierinājuma vārdus **Rudītei, dēlam, mazbēriem**, kad kapu kalniņā jāgulda **STĀNISLAVS BUKŠS**.

Alda ar ģimeni, Zinaida

Mēs kļūsējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.

(I.Mežnora)

Sērojam kopā ar **Rudīti Bukšu**, kad skumju klāta taka smiltājā aizved **VĪRU, TĒVU, VECTĒVU**. Izsakām patiesu līdzjūtību visiem tuviniekiem.

Putniņu ģimene

Laiks apstājas ar skarbu piesitienu,
Nav nākotnes, ir tikai vēja balss,
Un kādai mīlai, labai sirdij
Nekad vairs nesāpēs, ne arī sals.

(N.Dzirkale)

Izsakām līdzjūtību **Rudītes Bukšas un Kairišu ģimenēm**, **Stānislavu Bukšu** mūžibas celā pavadot.

Vanagu ģimene

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstu atbild to autors.

Līdzjūtības

Zaļš egles zars un balto sveču liesmas

Kā sveiciens pēdējais iet līdzi mūžibā.

Izsakām līdzjūtību **Albinai, ģimenei, ALOIZU** pavadot mūžibas ceļā.

"Verpuļevas" kaimipi - Aleksandrovu un Čubaru ģimenes

Ko lai es daru? Kā lai rīkojos?

Ja būtu tu, es tev tad pajautātu. Bet tevis nav. Kas atbildi man dos?

Vien rūgta bēda cieši glaužas kāt.

(J.Osmanis)

Kad ziedos sabirst skumju rasa, esam kopā ar **Anastasiu Loginu**,

brāli **JURI IVANOVU** mūžibas ceļā

pavadot.

SIA "Pie leviņas" kolektīvs

Rokas, kas milēja darbu - gurušas,

Sirds, kas vēlēja labu - nu atdusas.

Dziļi skumstam, zaudējot

MARIJU LAUSKINIECI, un

izsakām visdzīlāko līdzjūtību **meitai Ingai un piederīgajiem**.

Rudakovu ģimene

Tu būsi un paliksi ar tiem,

Kuri tevi milēja,

Un atmiņas ziedēs ap tevi

Tik baltas kā ābeles.

Patiesa līdzjūtību **Annai Bikaviņai un pārējiem tuviniekiem**, mīlu,

tuvu cilvēku - tanti **LUCIJU**

zaudējot. Lai miers viņas dvēselei

baltajos aizsaules ceļos.

Balvu PII "Sienāzītis" kolektīvs

Lūgsim tavai dvēselitei

Debesceļā mieru gūt,

Lai ar tevi zvaigznes starā

Varam domās kopā būt.

(V.Kokle-Līviņa)

Kad patiesi līdzjūtības vārdi ir

mierinājums sāpju brīdi **Ingai Carevai ar ģimeni, STĀNISLAVU BUKŠU** mūžibas ceļā

pavadot.

Kārsavas ielas 23. mājas iedzīvotāji

Kad vakaram tavam neaust vairs rīts,

Kad mūžibas gājiens tev iežvanīts,

Tad dvēsele brīva mūžibā iet,

Kur saule nekad vairs nenoriet.

Izsakām patiesu līdzjūtību **Rudītei**

Bukšai un tuviniekiem, viru, tēti,

vectētiņu **STĀNISLAVU BUKŠU** mūžibas

ceļā pavadot.

Avoņu un Lazdiņu ģimenes

Dusi saldi, mīlā tante,

Mūža miegs lai tev ir salds.

Visdzīlāko līdzjūtību **Bikaviņu**,

Dārzniku, Kārkliņu ģimenēm,

pavadot miļo tanti **LUCIJU BOŽU**

mūžibas ceļā.

Zina L., Mārīte K., Inese S., Silvija I.

Nebūs šais baltajos ceļos

Mums vairs satikties jauts.

Aizsāules slieksnim pāri

Tevi nes mūžibas strauts.

Skumju brīdi mūsu kļusa līdzjūtība

māsām un tuviniekiem,

LUCIJU BOŽU Dieva valstībā

pavadot.

Arīds, Anna, Inta

Kas nocels smagumu no jūsu pleciem?

Kas sāpes sirdi varēs remdināt?

Vien klusums apkārt, klusums-sēru

sveiciens,

Raud dvēsele un nespēj modināt.

Izsakām dziļu līdzjūtību **Natalijai, Viktoram ar ģimeni un tuviniekiem**,

VĒCTĒVU mūžibas ceļā.

Balvu Valsts ģimnāzijas 8.b klasesbiedri, audzinātāja un vecāki

Daudz darbiņi padarīti,

Daudz soliši iztečēti,

Lai nu mīli Zemes māte

Pārkāj savu segenīti.

(Latv.t.dz.)

Skumju un atvadu brīdi izsakām

līdzjūtību **Stasitei**, brāli **JURI** kapu

kalniņā pavadot.

Anastasija, Aija, Valentina,

Veneranda R.

Dvēsle viegli aizlido

Turp, kur apklust visas vētras.

Dieva dā